

Štoreški

ŽELEZAR



Leto XVIII.

1978

NOVEMBER

Št. 11

35 LET ZGODOVINSKE PRELOMNICE

Vsako leto svečano proslavljamo 29. november, Dan republike. Toliko bolj svečano, vsebinsko globlje in pomembnejše pa je praznovanje Dneva republike letos, ko slavimo petintridesetletnico zgodovinskega zasedanja Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije v Jajcu, AVNOJ. Vemo, da narodi Jugoslavije niso nikdar priznali okupacije in razkosanja svoje dežele. Ko so na pobudo Komunistične partije Jugoslavije pričeli organizirati odpor proti fašističnim zavojevalcem in domačim izdajalcem, ni bil cilj samo izgnati okupatorja, temveč ustvariti tudi pogoje bodoče, nove Jugoslavije, njene moči in sreče njenih narodov in narodnosti. 29. november 1943 je dan, ko so predstavniki vseh naših narodov in narodnosti sprejeli trdno odločitev o korenitih političnih, družbenoekonomskih in moralnih spremembah iz buržoazne monarhije v demokratično republiko. To drugo zasedanje AVNOJ ni gradilo le na dejstvih, kot sta kapitulacija Italije in okrepitev partizanske vojske v pravo armado, ampak tudi na sklepih Prvega zasedanja AVNOJ 26. novembra 1942 v mestu Bihaču. Že prvo zasedanje si je namreč postavilo za cilj narodno osvoboditev in hkrati z njo socialno preobrazbo države na novih socialističnih temeljih. Medtem, ko se prvega zasedanja zaradi sovražnikove ofenzive niso mogli udeležiti odposlanci iz Slovenije in Makedonije, pa so bili na drugem zasedanju AVNOJ, našega prvega socialističnega parlamenta, zastopani vsi jugoslovanski narodi. Ta dan je pomemben tudi po tem, da je natanko dve leti po tem zgodovinskem zasedanju AVNOJ, torej 29. novembra 1945 Ustavodajna skupščina s posebno deklaracijo proglasila Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo. Za nadaljnji razvoj jugoslovanske družbe sta oba datuma — 26. 11. 1942 in 29. 11. 1943 — odločilnega pomena. Antifašistični blok v svetu je sprevidel, kakšno je dejansko stanje v zasedeni Jugoslaviji, kdo se resnično bori na strani zaveznikov. Zato so z razumevanjem vzeli na znanje zgodovinske sklepe II. zasedanja: da se izdajalski in pobegli vladi odvzamejo pravice zastopati jugoslovanske narode, da je prepovedan povratak kralju Petru v državo; AVNOJ je postal vrhovni organ oblasti z zakonodajnimi pravicami, česar niso mogli doseči na prvem zasedanju AVNOJ v Bihaču leto poprej, ker svet še ni bil prepričan v resničnost ciljev naše borbe in je celo Sovjetska zveza nasprotovala taki odločitvi.

Po II. zasedanju AVNOJ pa je resnica o ciljih in žrtvah naše borbe zmagovito prodrla v svet.

Na izmučenih obrazih zborovalcev v Jajcu je bilo lahko spoznati potomce kmečkih upornikov iz 16. stoletja, junakov iz srbskih vstaj, ilindenskih revolucionarjev in črnogorskih neuklonljivih svobodnjakov, plemenitih dalmatinskih duhov preteklih stoletij, izmučene raje iz Bosne in Hercegovine in ojeklenih proletarcev iz vseh predelov naše domovine. V zborovalcih je bil utelešen svobodoljubni duh vse naše zgodovine, ki je zdaj, po tolikih stoletjih, prvič dobil svobodnega razmaha. Šele zdaj se prične obračun z nesrečno preteklostjo, s tujo nadvlado, z neslogo in razdrobljenostjo, z neenakopravnostjo, z večstoletno zaostalostjo, obračun z izkoriščevalci in pijavkami. Obenem s političnimi se polagajo tudi gospodarski in družbeni temelji za novo življenje, novo v vsej svoji vsebini.

Na drugem zasedanju AVNOJ v Jajcu so, na predlog slovenske delegacije, podelili tovarišu Titu naslov maršala, kot priznanje tvorcu in voditelju nove Jugoslavije.

Potrdili so odlok Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju o priključitvi Slovenskega Primorja svobodni Sloveniji.

Za izvrševanje izvršilne funkcije oblasti je bil postavljen Nacionalni komite osvoboditve Jugoslavije — NKOJ.

S temi sklepi so bili dokončno uzakonjeni osnovni organi ljudske oblasti, ki so se razvili med dotedanjo borbo, namreč narodnoosvobodilni odbori. »S tem smo si dejansko pričeli graditi novo, resnično demokratično, ljudsko državo«, kakor je okarakteriziral sprejete sklepe II. zasedanja AVNOJ tovariš Edvard Kardelj.

Zahteve po odpravi gospodarske, politične in kulturne zaostalosti in neenakosti so bile pravzaprav zahteve po odločni spremembi družbenih odnosov. Neposredno v zvezi s tem je nastajanje, razvoj in uveljavitev družbenega samoupravljanja kot temeljne oblike naše socialistične demokracije. Prav v tem smislu je 29. november praznik nove vsebine v našem življenju in vsako leto nov mejnik vsestranskega razvoja naše socialistične dežele.

Vsem delovnim ljudem čestitamo za 29. november

GIBANJE PROIZVODNJE V SLOVENSКИH ŽELEZARNAH

Delavski svet Slovenskih železarn je na svoji seji dne 19. oktobra 1978 na Ravnah med drugim obravnaval 9-mesečno poslovanje in sprejel sklepe za pospeševanje proizvodnje v zadnjem četrtletju letošnjega leta. Pri tem je ugotovil, da slovenska javnost ni vedno objektivno seznanjena z rezultati dela delovnih organizacij te sestavljene organizacije združenega dela.

Znano je, da so Slovenske železarne po osvoboditvi v Jugoslaviji bile najpomembnejši proizvajalec jekla. Leta 1946 so za obnovo in industrializacijo porušene dežele izdelale 146.000 ton jekla ali 71 % celotne jugoslovanske proizvodnje. V zadnjih treh desetletjih je proizvodnja jekla v drugih republikah sicer rastla hitreje, do leta 1975 pa je tudi proizvodnja železarn Jesenice, Ravne in Štore porasla na 795.000 ton ali za 5,4-krat. To pa ne pomeni, da je v Jugoslaviji in Sloveniji odpravljena deficitarnost na področju jekla. Poraba je rastla hitreje in je leta 1977 znašala v SFRJ 240 kg, proizvodnja pa le 150 kg surovega jekla na prebivalca. Razumljivo je zato, da so jugoslovanski porabniki v veliki meri odvisni od uvoza, kar velja tudi za slovensko kovinsko predelovalno industrijo. Probleme pri oskrbovanju s tem reprodukcijskim materialom zato ni možno prevaliti le na domače proizvajalce jekla, zlasti če se neobjektivno prikazuje v javnosti.

Potrošnja nekaterih asortimanov v Sloveniji raste hitreje od načrtovanja, zato so na primer dinamo pločevina in predvsem razni ulitki deficitarni. Poseben problem slovenske industrije pa so nodularni ulitki, ki pa ga ne morejo reševati samo Slovenske železarne.

Delavci Slovenskih železarn so bili posebno nejevoljni na objavi po sestanku, ki je bil dne 9. oktobra 1978 na Republiškem odboru sindikata delavcev kovinske industrije. Po informacijah, ki jih je dobila slovenska javnost, so Slovenske železarne izpadle kot glavni vzrok za oskrbovalno problematiko kovinske industrije in zlasti članic Skupnosti izdelave in predelave jekla. Delavski svet je zato upravičeno zahteval, da je javnosti treba posredovati tudi podatke o dejanskem gibanju proizvodnje.

OBJEKTIVNA OCENA REZULTATOV

V devetih mesecih letošnjega leta so Slovenske železarne izdelale in posredovale tržišču 593.406 ton gotovega blaga, kar je 7 % več kot v istem obdobju lani. Samo ta podatek pa še ne pokaže celotnega napredovanja, saj se sočasno neprestano vrši tudi proces prestrukturiranja proizvodnje na večvredne izdelke. Ta se delno odraža v gibanju realizacije, ki jo je v prvih treh četrtletjih bilo doseženo 7.767 milijonov din ali 26 % več kot v istem obdobju lani. Res je, da je del te povečane realizacije posledica inflacije, odraža pa tudi povečani obseg in spremembo strukture proizvodnje. Vedeti je dalje treba, da se je število zaposlenih v tem času dvignilo na 17.650 ali za 2 % in da je zato povečanje produktivnosti očitno.

Tudi primerjava s planirano dinamiko rasti blagovne proizvodnje, s katero so se Slovenske železarne obvezale v dogovoru o družbenem planu SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980, ne kaže velikega odstopanja. Leta 1975 je blagovna proizvodnja Slovenskih železarn znašala 741.000 ton, za letošnje leto pa se po oceni predvideva okrog 800.000 ton; srednjeročni plan za leto 1980 pa je predvideva 939.000 ton. Znano je, da Slovenske železarne iz objektivnih razlogov pri uresničevanju razvojnih projektov zaostajajo, obstaja pa še vedno možnost, da bodo obveznost predvidene blagovne proizvodnje ob sklenitvi sedanjega srednjeročnega obdobja izvršile. To pa še vedno ne pomeni, da bo takrat slovenska industrija neodvisna od uvoza.

Ta informacija je bila na zahtevo delavskega sveta Slovenskih železarn dana v javnost. Delavci Slovenskih železarn upravičeno zahtevajo objektivno oceno poslovnih rezultatov, saj je delo v metalurgiji in proizvodnji jekla težko ter tehnološko zahtevno, družbeno pa premalo priznано. To se odraža tudi na povprečnih osebnih dohodkih ter reprodukcijski sposobnosti železarstva. Vsi v slovenskem železarstvu zaposleni pa se vendar moramo zavedati, da tudi v naših delovnih organizacijah nismo izvršili vsega, kar proizvodne zmogljivosti nudijo. Razlike v obvladanju tehnologije, notranje proizvodne ubranosti in discipline obstajajo tudi med delovnimi organizacijami, združenimi v Slovenske železarne. V tem je tudi razlog negodovanja na prikazovanje povprečja za vso sestavljeno organizacijo združenega dela, iz katerega se ne vidi, kdo vleče naprej, kdo pa nazaj.

Proizvodnja v devetih mesecih letošnjega leta nam daje naslednjo sliko:

MOŽNO JE DOSEČI TUDI VEČ

Surovega jekla, ki je temelj celotne proizvodnje slovenskega železarstva, je bilo izdelanega 589.139 ton, kar je le 5.511 ton več kot v istem obdobju lani. Pri tem povečanju so prispevale: Železarna Jesenice 1.722 ton, Železarna Ravne 2.781 ton in Železarna Štore 1.008 ton. V surovem jeklu je napredek relativno najmanjši v Železarni Jesenice; vedeti pa je treba, da z dosežkom 361.855 ton zaostaja za 19.000 ton celo za proizvodnjo leta 1975.

V blagovni proizvodnji Železarna Jesenice prednjači pred drugimi delovnimi organizacijami. Stagnacijo v proizvodnji jekla je kompenzirala z nakupi polizdelkov in z dosežkom 331.894 ton za 13 % prekoračila rezultat istega obdobja leta 1977. Železarna Ravne je z dosežkom 102.962 ton za 4 % zaostala, Železarna Štore pa z blagovno proizvodnjo 131.600 ton za 2 % povečala proizvodnjo, doseženo v lanskem letu, dodatno pa s proizvodnjo 2.870 kom. za trikrat povečala proizvodnjo traktorjev.

Predelovalne delovne organizacije so skupaj dosegle 26.900 ton blagovne proizvodnje, kar je le 113 ton več kot lani. Napredovali sta Veriga in Žična, Plamen in Tovil pa sta po fizičnih kazalcih izdelala manj kot v istem obdobju lani.

V izdelanem in prodanem blagu ali realizaciji so v primerjavi z lanskim dosežkom napredovale vse delovne organizacije SZ. Realizacije so dosegli:

	Milijonov din	Indeks 78/77	Izvrš. načrt
Železarna Jesenice	3.659	130	116
Železarna Ravne	2.010	118	95
Železarna Štore	1.397	135	99
Plamen Kropa	136	107	100
Tovil Ljubljana	86	106	119
Veriga Lesce	345	120	88
Žična Celje	143	103	110
SOZD Slovenske železarne	7.776	126	105

Iz teh kazalcev se vidi, da so načrtovano realizacijo presegle Železarna Jesenice, Plamen, Tovil in Žična, dosegle je pa niso železarna Ravne in Štore ter Veriga.

IZVOZ HIRA

Zbirno so Slovenske železarne v treh četrtletjih na domačem tržišču iztržile 92,5 % sredstev od prodanega blaga, v izvozu pa okrog 30 milijonov dolarjev ali 7,5 % realizacije. V tem odnosu se kaže pretežna naravnost na domače tržišče. Vedeti je treba, da smo od prodaje na tuja tržišča leta 1976 dosegli 12,5 %, leta 1977 pa 9,3 % realizacije, in predvsem, da samoupravni sporazum o temeljih srednjeročnega plana proizvodnje in razvoja za leto 1980 zahteva odnos 85:15. To je najtrši oreh v dogovoru o temeljih družbenega plana SR Slovenije sprejetih obveznosti.

V izvozu niso vse delovne organizacije enako prizadevne. V devetih mesecih letošnjega leta so ga v realizaciji dosegle:

	Približno	Približno
Železarna Jesenice	3,1 %	Tovil Ljubljana 1,7 %
Železarna Ravne	12,5 %	Veriga Lesce 17,5 %
Železarna Štore	8,2 %	Žična Celje 0,5 %
Plamen Kropa	28,5 %	

Relativno največji izvoznik je bil torej Plamen, med železarnami pa najboljša Železarna Ravne, ki je sama prispevala 43 % celotnega izvoza Slovenskih železarn.

Tendenca padanja izvoza je predvsem posledica visoko pregrete konjunktura doma. Ni naključje, da so delovne organizacije Slovenskih železarn leta 1976 dosegle ugoden rezultat v izvozu, takrat je namreč prodaja doma zastala. Relativno skromni izvozni dosežki v letošnjem letu še ne pomenijo, da dobro oskrbujejo svoje porabnike doma.

NALOGE DO KONCA LETA

Pritisk kupcev se vrši v dveh smereh: najprej za sprejem obveznosti, a zatem za izvrševanje letih. Po urgencah lahko sklepamo, da zlasti železarne sprejemajo preveč obveznosti in da si za izvrševanje premalo prizadevajo. Za urejevanje poslovnih odnosov do naših porabnikov je delavski svet SOZD na podlagi analize poslovanja v devetih mesecih letos sprejel naslednje sklepe:

1. DO Slovenske železarne morajo s široko akcijo v zadnjem četrtletju intenzivirati proizvodnjo in zaostanke dobav po sprejetih obveznostih do kupcev do 31. 12. znižati na najnižjo dosegljivo raven. Posebno pozornost je pri tem treba posvetiti obveznostim do DO znotraj SOZD Slovenske železarne in članicam Skupnosti za jeklo.

2. Pri sprejemanju obveznosti za leto 1979 je treba upoštevati realne možnosti o asortimanskih, kakovostnih in terminskih plasmajih, v načrtih proizvodnje TOZD in DO pa upoštevati izkoriščanje vseh proizvodnih potencialov zlasti za deficitarne izdelke.

3. DO opozarja na zaostajanje pri izvrševanju investicijskih del po srednjeročnem planu, zato je treba pospešiti prizadevanja na razvojnih projektih.

Obračamo se na vse delovne organizacije SOZD Slovenske železarne, da z učinkovito akcijo resno pristopijo k realizaciji teh sklepov.

Gregor Klančnik

**Dopisujte in oblikujte
z nami
naše glasilo**

OB 10-LETNICI OBRATOVANJA LIVARNE II.

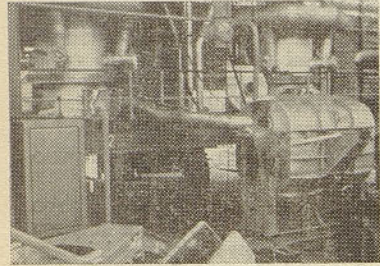
Dne 3. 8. 1968 je pričela s proizvodnjo livarna II. Omenimo lahko, da je bila livarna II prva, ki je pričela s proizvodnjo na

cijskimi vlaganji povzpela že leta 1975 na 6180 t.

Letos ob 10-letnici obratovanja pa je želja vseh zaposlenih, da se uspešno realizira sanacijski program in doseže 7200 t proizvodnje ter da bi v letu 1979 obrat uspešno posloval, kar pa je odvisno od vseh, ki so posredno in neposredno vezani na proizvodni proces.

V livarni II so bili v času od 1. 1. 1969 do 31. 10. 1978 naslednji proizvodni dosežki. V tem času je obrat izdelal 53422 t livarskih izdelkov. Od tega 24103 t sive litine, 24628 t nodularne litine in 4690 t konti litine.

Nagrajenci so ob tej slovesnosti dali zagotovitev, da si bodo še bolj prizadevali in prenašali

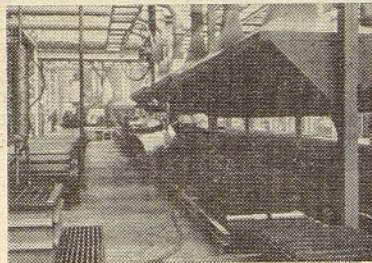


Novi talilni agregati

področju Store II in da je bila zgrajena predvsem iz lastnih sredstev delovne organizacije.

Ker je letos poteklo že 10 let obratovanja, je delavski svet na svoji 11. seji sprejel sklep, da delavcem, ki so v tem obdobju pripomogli in prispevali k razvoju livarne, podarijo priznanja ter da se ta slavnost zaključi ob prigrizku.

Pri popisu delavcev tega obrata je bilo ugotovljeno, da je v obratu le še ena tretjina tistih, ki so bili prisotni ob otvoritvi in ki so dobili zaslužena priznanja za 10-letni prispevek pri razvoju livarne II. Pred podelitvijo priznanj sta v uvodnem govoru ing. Gorišek in ing. Zakonjšek obrazložila prizadevanja vseh kakor tudi posameznikov za uspehe, ki jih je obrat v teh letih dosegel.



Livarna II, formarska »Malcus« linija

znanje in izkustva na mlajše sodelavce, predvsem pa izrazili željo, da se naj izboljšajo pogoji dela ter da se naj v čim krajšem



Mehanična delavnica ob otvoritvi

Proizvodnja slovenskih železarn v oktobru

V letošnjem gospodarskem letu bo tržišče dobilo iz proizvodnje Slovenskih železarn okoli 45.000 ton izdelkov več, kot jih je leta 1977. V tej povečani količini bo delež hladno valjanih trakov in pločevine okoli 28.000 ton, valjane žice okoli 7.000 ton, valjanih profilov 7.000 ton in preostanek 3.000 ton so drugi proizvodi. Izvozne količine, če ne upoštevamo traktorjev iz Železarne Store, so ob koncu oktobra še vedno nižje kot preteklo leto. Večja proizvodnja v letošnjem letu bo ostala v celoti za pokrivanje potreb domačega tržišča. Ob dobrem delu v naslednjih dveh mesecih bomo lahko navedenim podatkom, po zaključku letošnjega leta, primaknili še nekaj tisoč ton.

Proizvodni rezultati iz oktobra niso taki, da bi pomenili bistveno izboljšanje stanja za doseg letošnjih načrtovanih ciljev, vendar so zadovoljivi. Nobeden izmed doseženih rezultatov posebno ne izstopa niti ne zaostaja.

Proizvodnja surovega železa je bila zopet nad 19.000 ton in je bil linearni mesečni načrt presežen za 14 %. Visok presežek je bil pri elektroplavžu v Štorah, saj znaša 28 % in so sedaj na 89 % izvršitve zbirnega načrta. V Železarni Jesenice so na plavžih izvršili mesečni načrt 111 %.

Proizvodnja jekla je bila dosežena le 97 %. Da bi dosegli letno načrtovano proizvodnjo, ni nobene možnosti več. Za doseg 800 tisoč ton bi morali izdelati v obeh preostalih mesecih rekordno količino jekla, za kar pa je malo izgledov. Letošnja proizvodnja surovega jekla je po desetem mesecu še 2.400 ton večja, kot je bila v enakem času leta 1977. Mesečni načrt so izvršili oktobra na Jesenicah 92 %, na Ravnah 103 % in v Štorah 112 %.

Blagovna proizvodnja je bila izvršena v železarnah 100 %, po zaslugi Železarne Store, kjer so izdelali za prodajo okoli 1.200 ton več, kot znaša povprečna mesečna načrtovana količina. Njihova prekoračitev je ravno zadoščala, da je pokrila zaostanek Železarne Jesenice, kjer so izvršili mesečni načrt z 97 % in Železarne Ravne, kjer znaša izvršitev 99 %.

Predelovalci žice so izvršili mesečni plan proizvodnje 107 %. Tovil je tokrat z najnižjim dosežkom 91 %, v Plamenu znaša izvršitev 92 % in v Verigi 96 %. Vse primanjkljaje pa so s svojim pre-

ces zahteva preveč vložnega fizičnega dela ter, da je preveč odvisen od posameznikov, ki so vključeni v tehnološki postopek. Na tem praznovanju so se torej ponovno srečali tisti, ki so bili tudi ob otvoritvi navzoči. Priznanja, ki so jih prejeli pa jih bodo spominjala na dni, ko so jih preživeli med sodelavci, prijatelji ter se spominjali svojega prispevka pri 10-letnem razvoju livarstva v Štorah — livarni II.

sežkom mesečno načrtovane proizvodnje v oktobru pokrili v Žični, kjer so proizvedli 43 % več. Skupen rezultat za SOZD Slovenske železarne je 100 % izvršitev načrta blagovne proizvodnje.

Izvoz tudi oktobra v seštevku niti količinsko niti po vrednosti ni bil v okviru načrtovanja. Nad povprečno mesečno načrtovano količino so izvozili v Železarni Štorah, v Plamenu in Verigi. Po vrednosti izvoza so presegli 100 % le v Verigi in to za 63 %.

Po vrednosti prodaje so prav vse delovne organizacije ustvarile višje vrednosti od načrtovanih. Rezultati blagovne proizvodnje so že nakazali, da bo tudi realizacija vrednosti prodaje ugodna.

Sorazmerno ugodnejši proizvodni rezultati pri proizvodih višje stopnje predelave imajo za razumljivo posledico zelo dobro realizacijo. Tudi tiste delovne organizacije, ki niso dosegle povprečno načrtovane proizvodnje, so visoko presegle načrtovano vrednost prodaje. Železarne so dosegle 118 % načrtovane vrednosti prodaje, predelovalci žice 131 % in skupen rezultat je 120 %. V zbirnem rezultatu 10 mesecev zaostajajo za načrtom še v Železarni Ravne za 4 % in v Verigi 7 %. Pred dvajsetimi meseci so zaostajali v Železarni Ravne za nekaj več kot 5 % in v Verigi za 16 %. Po gibanjih v zadnjih mesecih lahko sklepamo, da se bosta tudi ti dve delovni organizaciji do konca leta še približali letno načrtovani vrednosti prodaje, pri vseh ostalih je praktično že gotovo, da bodo letni načrt eksterne realizacije dosegle in presegle. Zbirni podatek je sedaj 106 %, nasproti realizaciji po 10 mesecih v preteklem letu pa je letošnja vrednost prodaje za četrtino višja.

Samo dva meseca sta še preostala v letošnjem letu. V vseh delovnih organizacijah so analizirali delo za preteklo obdobje. Povsod so v teku akcije za čim boljše izvrševanje načrta in nalog v preostalem času letošnjega gospodarskega leta. Čeprav nekatere naloge ne bodo izvršene in ne bodo doseženi vsi cilji, katere smo si odredili v letnem gospodarskem načrtu, pa lahko že sedaj ugotavljamo, da bodo rezultati boljši kot leta 1977 in da lahko pričakujemo ugodne poslovne uspehe.



Spominska plaketa za 10-letno zvestobo kolektivu livarne II

Če se omeni leto 1969, ko je obrat dosegel le 3883 t proizvodnje, se je ta predvsem zaradi izboljšanja in selekcije proizvodnega programa ter z manjšimi investi-

času pristopi k bolj sodobni opremljenosti obrata, da bomo lahko zadostili potrebam kupcev po livarskih proizvodih. Smatrajo, da obstoječi proizvodni pro-

BIL JE TO DELOVNI ZBOR

Pred mesecem se je v Mariboru končal 9. kongres Zveze sindikatov Slovenije, ki je s sklepi in stališči začrtal poti medsebojnega delovanja sindikatov na vseh področjih.

Kongresa se je udeležilo prek 400 delegatov, med katerimi sem sodeloval tudi sam. Na kratko želim opisati delovni potek kongresa.

V sredo, 25. 10. 1978 se je ob 9. uri pričelo delo kongresa s prvo plenarno sejo, ki so se je udeležili poleg delegatov tudi številni družbenopolitični delavci iz SRS, predsednik in podpredsednik ZSJ, tovariša Mika Špiljak in Janez Barborič ter mnogi gostje iz tujine.

Uvodni govor je imel predsednik slovenskih sindikatov tov. Vinko Hafner, ki je pozitivno ocenil delovanje sindikatov v času med 8. in 9. kongresom. Navedel je pa tudi nepravilnosti in pomanjkljivosti, ki se še pojavljajo v naši družbi in ki jih bo treba po kongresu z največjo odgovornostjo vsega članstva in sindikatov odpravljati.

Kongres sta pozdravila tudi tov. Mika Špiljak in Franc Popit. Popoldne je kongres nadaljeval delo v 5 komisijah, in sicer: v komisiji za samoupravljanje in politični sistem, v komisiji za razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, v komisiji za izobraževanje in kulturo, v komisiji za socialno politiko in družbeni standard ter v komisiji za organiziranost in kadrovske politike ZS.

Na kongresu bi moral sodelovati v komisiji za razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov. Ker pa smo v času priprav na kongres pripravili diskusijo o problematiki delovnih invalidov, zaposlenih v SOZD Slovenskih železarn, sem sodeloval v komisiji za družbeni standard in socialno politiko. Diskusija je na kongresu naletela na širok odmev med delegati. Pri njeni sestavi so sodelovali: tov. Franc Zelič, tov. Marija Lamut, tov. Jožica Cokan in tov. Angelij iz Železarne Ravne.

Delovno vzdušje naše komisije je bilo precejšnje, kar potrjuje dejstvo, da je v razpravi sodelovalo prek 30 diskutantov. Žal vseh referatov nisem uspel poslušati, ker me je kongres izvolil v sedemčlansko komisijo za prošnje in pritožbe in sem tako precej časa porabil tudi za njeno delo.

Na kongres so prispele tri vloge, od katerih sta bili dve po vsebini pritožbi, tretja pa je bila opozorilo na nepravilnosti v kolektivu. Vse pa začenjajo medsebojne odnose in neurejene stanovanjske razmere. V vseh primerih je premalo ali nič prisotna vloga sindikata. Ker je naša komisija delala samo v času kongresa, smo sprejeli sklep, da vsako prošnjo oziroma pritožbo obravnava komisija pri republiškem svetu zveze sindikatov šele po posredovanju iz OOS, v kateri je delavec zaposlen in ustrezno rešitev nato posreduje delavcu.

Drugo plenarno zasedanje se je pričelo 26. 10. 1978 ob 14. uri. Poslušali smo poročila o delu vseh komisij, izvolili smo nov 85-članski republiški svet ZSS, člane delegacije ZSS v svetu ZSJ, delegate 8. kongresa ZSJ, članico nadzornega odbora ZSJ in nadzorni odbor ZSS.

Ob zaključku kongresa smo poslali pozdravno pismo tov. Titu, Vinko Hafner pa je v sklepni besedi dejal, da je bil kongres pravi delovni dogovor v sindikatih organiziranih slovenskih delavcev. Temeljna naloga, ki nas čaka, je da ustvarimo takšen položaj, kjer bo delavec zares gospodar, upravljalec pogojev in rezultatov svojega dela.

POLOŽAJ DELOVNIH INVALIDOV V SOZD SLOVENSКИH ŽELEZARN

V SOZD Slovenske železarne imamo v delovnem razmerju približno 1.500 invalidov, kar predstavlja blizu 9 % vseh zaposlenih. Tudi v drugih panogah industrije razmere niso mnogo boljše. Podatki so takšni, da se moramo ob njih zamisliti in se vprašati ali smo storili dovolj, da bi te številke pričele upadati, ali posvečamo dovolj pozornosti položaju in razmeram, v katerih delajo in živijo naši sodelavci invalidi. Vprašanje je lahko namenjeno nam samim v delovnih organizacijah, pa tudi vsej naši družbi.

Prizadevanje za uresničevanje ustavne pravice delavcev do varnega dela, prav tako pa tudi solidarnostna skrb za vse naše sodelavce, ki so izgubili zdravje pri ustvarjanju našega boljšega življenjskega standarda, je prav gotovo ena od temeljnih nalog sindikatov. Če bi uresničevanje te naloge ocenjevali zgolj na podlagi kongresnih gradiv, bi morali ugotoviti, da v slovenskih sindikatih temu področju ne posvečamo dovolj pozornosti.

V slovenskih železarnah nas razmere prisiljujejo, da se intenzivneje ukvarjamo s temi problemi. Težki delovni pogoji v metalurških obratih kot so temperaturne spremembe, dražča atmosfera, ponekod še vedno zastarela oprema in prisotnost težkih fizičnih opravil, vse to so žarišča specifičnih obolenj, zmanjšanja delovne sposobnosti in v končni fazi invalidnosti, zato zahtevajo našo polno angažiranost.

Ker sem delegat iz delovne organizacije Železarna Store, bi želel na našem primeru prikazati delo na invalidskem področju, ki se pa bistveno ne razlikuje od drugih železarn.

Naša stalna aktivnost na tem področju se kaže v tem, da imamo ustrezno organizirane in usposobljene strokovne službe, da smo z mnogo vloženegega truda uspeli zaposliti praktično vse invalide v svoji delovni organizaciji. To nam je uspevalo z razumevanjem v delovnih enotah, s solidarnostjo med TOZD, s prilagajanjem delovnih nalog, z izdvajanjem posameznih nalog iz določenih delokrogov, z rehabilitacijo in podobnimi ukrepi. Ob novi investiciji — razširitvi enega izmed obratov — razmišljamo o oblikovanju del in nalog, ki bodo primerne za invalide.

Naše delovanje zadnja leta pa je izrazito usmerjeno v preventivno dejavnost. Tako organiziramo vsako leto posebej vrsto akcij, s katerimi skušamo preprečevati že prej navedene probleme. Takšne

akcije so npr.: preventivni zdravniški pregledi (urološki, kardiovaskularni, ginekološki), zdravljenja v zdraviliščih, zdravstveno rekreativni oddih. V vse te akcije je letno npr. samo v Železarni Store zajetih prek 700 delavcev in za to porabljenih prek 50 »starih milijonov«. Velik preventivni učinek pa imajo prav gotovo tudi druge oblike skrbi za našega delovnega človeka, kot so npr. urejena prehrana s toplimi obroki za vse tri izmene, razvejana in strokovno vodena rekreacija, skrb za letni oddih in prevoze delavcev ipd.

Iz vsega je razvidno, da sami veliko storimo za preprečevanje invalidnosti, za reševanje položaja invalidov, zato želim opozoriti na probleme, ob katerih bi bilo potrebno širše družbeno angažiranje.

1. Mnogo težav je že pri iskanju ustreznih del, zaradi strogih zdravstvenih omejitev in delovnih pogojev, ki nam otežkočajo najti ustrezno rešitev. Za izboljšanje delovnih pogojev so železarne same premalo akumulativne in zaradi tega ne moremo hitreje modernizirati sedanjih pogojev.

Mnoga, za invalide ustrezna dela so že zasedena, zato se dnevno pojavljajo vprašanja, kam z naraščajočim številom invalidov.

2. Pri reševanju problemov nas ovira tudi togost pokojninsko invalidske zakonodaje (dolgotrajni postopek pri uveljavljanju statusa invalidnosti, prav tako uveljavljanju sprememb prek komisij in togost pri odmerjanju nadomestil osebnega dohodka invalidom III. kategorije ipd.).

3. Ovirajo nas tudi kriteriji v zvezi z ocenjevanjem zdravstvene sposobnosti (npr. neobjektivni kriteriji za ocenjevanje sposobnosti za delo na višini — letos od 202 pregledanih vzdrževalcev 97 nesposobnih, neenotnost kriterijev oz. neenotnost omejitev v delovni organizaciji in izven nje — omejitev za epileptika, viličarja, žerjavovodjo, za soferja amaterja pa ne). V zvezi z zdravstvom naj omenimo še težave pri preprečevanju alkoholizma, zaradi neenotne doktrine v širšem slovenskem prostoru.

Vse te težave pri reševanju invalidske problematike so slovenske železarne vodile k spontanemu ustanavljanju aktivov zaposlenih invalidov, ki so nastajali v okviru društev invalidov. Nastajali so iz potreb po koordiniranem delu na tem področju v okviru slovenskih železarn. Aktivni v slovenskih železarnah že imajo svoj koordinacijski

(Nadaljevanje na 5. strani)

Predstavljamo vam delegata

Od 21. do 23. novembra bo v Domu sindikatov v Beogradu 8. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije.

Javna razprava o osnutkih dokumentov za 8. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije je bila zaključena 10. oktobra, čeprav v mnogih sredinah še traja, saj mora omogočiti delegatom kongresa, da se bodo kar najbolj kvalificirano in konkretno pripravili na razpravo.

gore 21, Hrvatske 233, Makedonije 68, Slovenije 141, Srbije brez pokrajin 240, iz Kosova 29 in Vojvodine 95 delegatov.

Med sedmimi delegati iz celjske občine se bo kongresa udeležil tudi predstavnik železarne Store tov. ZLATKO LESKOVŠEK, rojen 3. 12. 1950, zaposlen v TOZD mehanska obdelava, na delovnem mestu strugar.

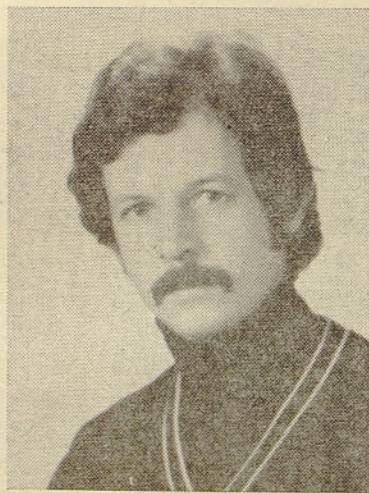
Tov. Leskovšek je zaposlen v železarni od leta 1968 in se je takoj po zaposlitvi aktivno vključil v delo mladinske organizacije, bil član predsedstva in je bil zaradi aktivnosti leta 1974 predlagan in sprejet v članstvo Zveze komunistov.

Zelo hitro se je vključil v delo sindikata, si pridobil zaupanje delavcev in je že drugo mandatno dobo predsednik osnovne organizacije TOZD mehanska obdelava. Prav tako je tov. Zlatko že drugo mandatno dobo član sveta konference OOS železarne Store, na zadnji volilni konferenci pa je bil izvoljen za podpredsednika sveta konference OOS železarne Store.

Ob svojem aktivnem delu v sindikatu pa deluje in je deloval tudi v samoupravnih organih kot član delavskega sveta, član delegacije zbora združenega dela in pa v organih Zveze komunistov kot član sekretariata OO ZK in raznih komisij.

Pred kratkim pa je bila tovarišu Leskovšku zaupana še ena pomembna funkcija. Izvoljen je bil za predsednika občinskega odbora sindikata delavcev kovinsko-predelovalne industrije in izvoljen je bil v republiški odbor sindikata delavcev kovinsko-predelovalne industrije.

Na kongresu bo sodeloval v komisiji za vprašanja življenjskih in delovnih pogojev in naloge Zveze sindikatov.



Zlatko Leskovšek, delegat 8. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije

Za 8. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije je v celoti izvoljenih 1.205 delegatov in 45 delegatov predstavnikov naših delavcev, začasno zaposlenih v tujini. Po sedanjem statutu iz vsake republiške zveze sodeluje po 32 delegatov, iz pokrajin pa po 24. Tako bo po načelu en delegat na 5.000 članov sindikata, sodelovalo iz Bosne in Hercegovine 138, Crne

LEPO IN POUČNO JE BILO

VALJARJI IN JEKLARJI SO SI OGLEDALI PRIMORSKO

Izvršni odbor sindikata TOZD jeklarn in valjarn je organiziral dvodnevni izlet dne 7. in 8. oktobra letos.

Izleta se je udeležilo 42 delavcev. Prvi obisk je bil v podjetju Batuje; tu smo si ogledali mini valjarno in druge oddelke, v katerih izdelujejo poljedelsko mehanizacijo. Tovarna je zastarela in se proizvodnja odvija predvsem ročno. Po ogledu so nam pripravili malico in sočasno smo izmenjali vprašanja glede ustanavljanja TOZD Batuje in vključitev v delovno organizacijo Železarne Store. Razgovori potekajo po komisijah, mi pa smo bili seznanjeni, da je kolektiv v Batujah veliko razpravljal o ustanavljanju TOZD in o vključitvi v delovno organizacijo Železarne Store. Iz Batuj smo pot nadaljevali v Novo Gorico in si ogledali podjetje TOZD Iskra. V posameznih obratih so nam pokazali proizvodnjo avtomobilskih zaganjačev. Proizvodnja je sodobna, po tekočih trakovih. Vgrajujejo valjane in vlečene profile naše proizvodnje. Pri izmenjavi mnenj so predstavniki podjetja dali dobro oceno našim proizvodom. Poudarili so, da se njihovi proizvodi v večji meri izvažajo na tuja tržišča.

V popoldanskem času smo imeli kosilo v bližini Nove Gorice, po kosilu smo nadaljevali pot do Kobarida. Ogledali smo si kraj

in kostnico padlim v prvi svetovni vojni. V bližini Kobarida smo videli novozgrajena naselja po potresu in tudi ostanke razdejane po potresu. Sami smo videli, kako se koristi denar, katerega namenjamo solidarnostno ob takih priložnostih. Od tu smo nadaljevali pot do Bovca, kjer smo imeli prenočišče z večerjo in zajtrkom.

V nedeljo zjutraj, ob enkratnem sončnem dnevu, smo se odpeljali na Kanin, tu je še v izgradnji smučarsko središče Primorske. Po povratku smo nadaljevali pot po trentarski dolini in si v kraju Trenta ogledali planinski muzej ter pot nadaljevali do izvira Soče. Po ogledu smo nadaljevali pot čez gorski prehod Vršič, krajši postanek in nadaljevanje do Kranjske gore. V popoldanskem času kosilo v hotelu Špik. Po kosilu še postanek na letališču Brnik, kjer smo si ogledali pristajanje in vzlet letala. Izlet smo zaključili v Štorah ob 21. uri.

Udeleženci izleta so bili zadovoljni in bogatejši za lepote, katere so si ogledali v pičlih dveh dneh.

Predlagam, da izvršni odbor sindikata TOZD jeklarn in valjarn v prihodnje organizira izlete:

— ogled podjetij, za katera

v naši delovni organizaciji izdelujemo proizvode. Po krajih Primorske in Koroške, saj smo ugotovili, da te kraje zelo malo poznamo in da so kulturno in naravno izredno bogati.

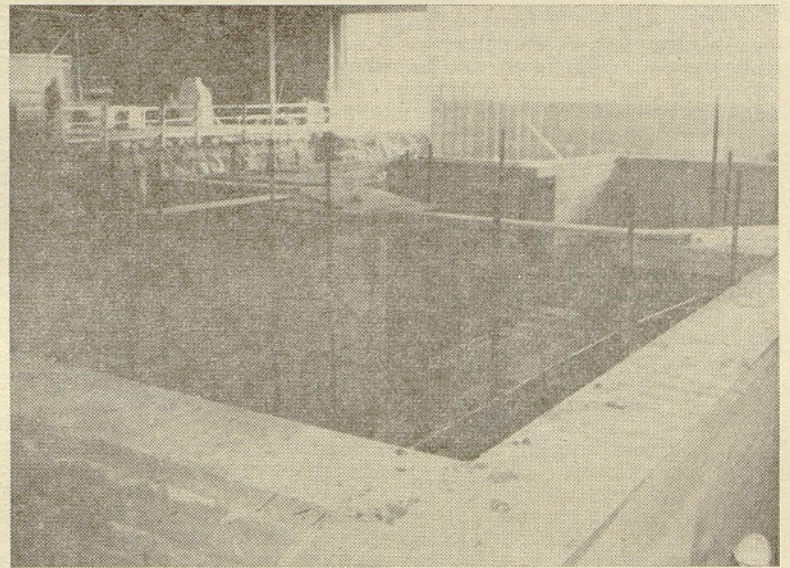
Po možnosti naj bodo izleti organizirani v dveh dneh. Vsebina vsakega izleta bi morala biti razvedrilo, medsebojno spoznavanje in duhovna bogatitev nas vseh.

Vinko Seliga

ELEKTRO OBLOČNA PEČ II

Dela na temelju elektro obločne peči II napredujejo v okviru dogovorjenih rokov. Temelj za samo peč je gotov, v izgradnji pa je temelj za pečni transformator in prostori za ostalo transformacijo električne energije so v zaključni fazi.

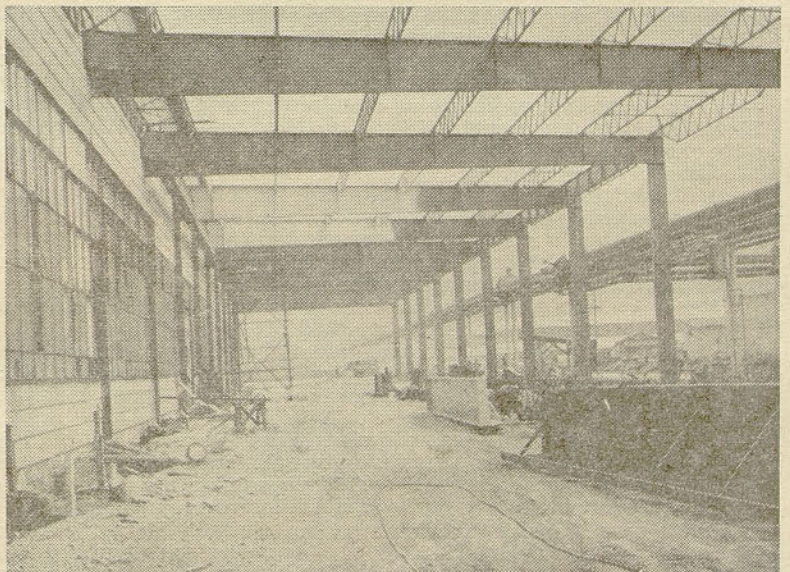
Nekaj težav je nastopilo pri izdelavi strojne opreme pri izvajalcu



Temelji nove elektropeči so gotovi

Metalna Maribor zaradi pomanjkanja gradiv, predvsem pločevine. Upamo, da bo Metalna Maribor problem rešila in da bo v dogovorjenem pogodbenem roku izdabila opremo, da bo mogoče domačo in že prispelo uvoženo opremo pravočasno vgraditi.

ŽARILNICA V VALJARNI II



Hala žarilnice ob montaži strešne konstrukcije

Objekt žarilnice dobro napreduje, Monter Dravograd zaključuje montažo konstrukcije s šestdnevno zamudo, ki pa bistveno ne vpliva na potek nadaljnjih del. Kongrap bo že v naslednjem tednu pričel z oblaganjem sten in strehe. Dogovorjeni rok za montažo peči še ni ogrožen.

Ferdo HALER, ing.

BIL JE TO DELOVNI ZBOR

(Nadaljevanje s 4. strani)

odbor, sestavljen iz predstavnikov slovenskih železarn. Koordinacijski odbor ima svoje vodstvo, poslovnik in je svojo dejavnost usmeril k naslednjim ciljem:

1. spremlja in samostojno, ali skupaj s sindikatom, podaja predloge samoupravnim organom za izboljšanje pogojev zaposlenih invalidov,

— skrbi za izvajanje predpisov varstva pri delu in reševanju socialnega skrbstva,

— seznanja člane z zakonitimi pravicami, obveznostmi in dolžnostmi,

— organizira izvajanje telesnokulturne in kulturne ter rekreacijske dejavnosti članov.

Na zadnjem srečanju invalidov slovenskih železarn v septembru letos so se aktivom železarjev priključili tudi delegati predelovalcev. Na sestanku koordinacijskega odbora je bila izražena želja, da se aktivni organizirajo tudi pri predelovalcih, pri vseh pa naj za uspešno delo prevzame odgovornost sindikalna organizacija.

Na podlagi prikazane problematike pričakujemo od sindikatov, da bodo po pristojnih organih skušali uveljavljati naše ugotovitve, ki bodo pomagale pri reševanju problematike invalidov slovenskih železarn:

1. Prizadevanje sindikatov za preprečevanje invalidnosti naj se usmeri v preventivno dejavnost (to je mišljeno — da se že ob novih investicijah misli na varno delo in ustvarja ustrezne pogoje).

2. Pričakujemo razumevanje družbe pri odpravljanju sedanjih žarišč invalidnosti, kajti slovenske železarne same niso dovolj finančno sposobne za hitrejšo modernizacijo in s tem za izboljšanje delovnih pogojev.

3. Potrebno je v polni meri podpreti aktivne delovnih invalidov, kot eno organizacijskih oblik sindikata, za delovanje na invalidskem področju, kjer jih pa še ni, naj bo sindikat pobudnik za organiziranje.

Tovarišice in tovariši delegati!

S svojo razpravo sem želel predvsem opozoriti na položaj delovnih invalidov v slovenskih železarnah in v združenem delu nasploh, na odgovornost nas vseh, pri reševanju njihovega položaja. Še posebno pa na vlogo sindikatov pri ustvarjanju takšnih delovnih pogojev, ki bodo v prihodnje kar v največji meri izključevali nastajanje novih invalidov.

Anton ŽIBRET

Pa še o kadrih

METALURSKI KADRI V SLOVENIJI — STANJE IN POTREBE

Na pobudo Zveze rudarskih, geoloških in metalurških inženirjev in tehnikov Slovenije je Društvo inženirjev in tehnikov Štore z Železarno Štore organiziralo 24. oktobra 1978 delovni sestanek — okroglo mizo — o problematiki metalurških kadrov v Sloveniji v Domu železarjev na Teharjah.

Okvirna predlagana vsebina je bila: stanje metalurških kadrov, kadrovska politika organizacij združenega dela, potrebe po kadrih, obstoječi in potrebni profili kadrov, vzgoja in izobraževanje v okviru zakona o usmerjenem izobraževanju.

Sestanka so se udeležili predstavniki delovnih organizacij: (Cinkarna Celje, Gostol — Nova Gorica, Impol — Slovenska Bistrica, Mariborska livarna Maribor, Rudniki svinca in topilnica Mežica, TAM Maribor, Tovarna dušika Ruše, Tovarna glinice in aluminija Boris Kidrič — Kidričevo ter Železarna Jesenice, Železarna Ravne in Železarna Štore), predstavniki izobraževalnih ustanov: (Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo — VTO montanistika, Izobraževalni center Jesenice, Šolski center Ravne, Šolski kovinarski in metalurški center Štore), predstavnik Metalurškega inštituta v Ljubljani kot raziskovalne organizacije, predstavnik Posebne izobraževalne skupnosti za metalurgijo, predstavnik Zveze rudarskih, geoloških in metalurških inženirjev in tehnikov Slovenije, družbenopolitične organizacije pa sta zastopala SZDL Celje ter skupščina občine Celje.

Okrogla miza, ki je trajala več kot tri ure, je prikazala vrsto problemov, ki nastopajo v metalurgiji. Čeprav sestanek ni bil diskusija, ampak v glavnem prikaz stanja z nekaterimi sugestijami za reševanje problematike, pomeni dober začetek za delo na tem področju. Najbolj pereče probleme, ki so se v dogovoru izkristalizirali, lahko strnemo v naslednjem:

— Pri pregledu obstoječega stanja kadrov po različnih profilih je najslabši položaj pri kvalificiranih delavcih, kjer se kritični položaj krpa z nekvalificirano delovno silo in priučevanjem. Zanimanja za metalurške poklice ni. V povprečju je edino številčno stanje kadrov s srednjo izobrazbo zadovoljivo razen v Štorah. Vendar se opaža, da vse več strojnih tehnikov opravlja dela, ki so metalurškega značaja, kar lahko kaže tudi na neustrezno usmeritev učnih programov metalurgije. Kritično stanje se zopet pojavlja pri višješolskih in visokošolskih kadrih. Struktura zaposlenih kaže, da je izobrazba potrebna za opravljanje nalog, ustrezna samo pri okoli 50 % zaposlenih. Pri tem se pojavlja tudi vprašanje pravilne strokovne izkoriščenosti kadrov ter reševanje problema bežanja kadrov v druge veje gospodarstva. Trije obstoječi centri študija ob delu za višješolski študij metalurgije (Jesenice, Ravne, Štore) kažejo obstoječo potrebo po teh kadrih, vendar pomanjkanje kadrov nižjih izobrazbenih stopenj pomeni zelo šibko osnovo za stalni dotok kandidatov za takšno izobraževanje.

— Velika fluktuacija kadrov pri vseh metalurških profilih je posledica ne dovolj vrednotenega poklica in v zvezi s tem ustreznega nagrajevanja za pretežno delo (premalo je pri nas mehanizacije na tem področju), ter dejstva, da so v tej panogi v veliki meri zaposleni delavci iz drugih področij in republik, a je za njihov osebni in družbeni standard premalo poskrbljeno.

— Zaradi pomanjkanja kadrov vseh profilov opravljajo številne naloge delavci z neustrezno izobrazbo.

Prikaz stanja in sugestije udeležencev pogovora je omogočil izbrani komisiji, da je sestavila smernice za reševanje obstoječe problematike. Komisijo so sestavljali: Silva Brguljan — Gospodarska zbornica Slovenije, Mirko Dobršček — Železarna Štore, Valentin Kopač — Posebna izobraževalna skupnost za metalurgijo, Andrej Paulin — Zveza rudarskih, geoloških in metalurških inženirjev in tehnikov Slovenije; Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo — VTO montanistika, Milko Starc — Železarna Štore.

Smernice so naslednje:

1. Usmeritev metalurgije v Sloveniji je kvalitetnejši program. To pomeni večjo kvaliteto proizvodov črne in barvne metalurgije (vštevši livarstvo in nekovine). Po razvojnih programih v SR Sloveniji ni predvidenega bistvenega povečanja količine proizvodov metalurgije. Poudarek je na oplemenitvenju in s tem večji vrednosti.

Večja kvaliteta izdelkov kot osnova za predelovalno industrijo zahteva višjo izobrazbeno strukturo kadrov.

Usmeritev metalurgije v takšen razvojni program nujno zahteva razvoj mehanizacije in avtomatizacije. Vsi razvojni in investicijski programi morajo enakovredno obsegati investicije v tehnološko opremo in potrebne ustrezne kadre.

2. V okviru Posebne izobraževalne skupnosti za metalurgijo je v teku obdelava podatkov o stanju kadrov v metalurgiji (vštevši tudi perspektivo in razvoj), kar bo osnova za nadaljnje programiranje politike izobraževanja in zaposlovanja teh kadrov.

3. Ocena strokovne izkoriščenosti metalurških kadrov zlasti z višjo in visoko izobrazbo kaže, da okoli polovica teh kadrov v naši republici ne dela v neposredni proizvodnji. Ostala polovica pa opravlja vodstvena dela, s čemer je precej odmaknjena od metalurškega strokovnega dela. Na ta način ni pravilno izkoriščena njihova pridobljena strokovna izobrazba, kar ima za posledico zmanjševanje razpoložljivih kapacitet metalurških kadrov.

Vzroki za takšno stanje so neustrezno vrednotenje proizvodnega metalurškega dela, kar je povezano tudi za nagrajevanjem. Z novim načinom nagrajevanja po delu, ki izhaja iz določil zakona o združenem delu, so dane možnosti, da se teže strokovno in tehnološko-operativno delo, ki je tudi izmensko, ustrezno ovrednoti v primerjavi z organizacijskim — vodstvenim delom.

4. Da bi rešili pomanjkanje kvalificiranih kadrov v metalurgiji (ki so osnova za realizacijo razvojnega programa), pripravlja Posebna izobraževalna skupnost v sodelovanju s strokovnimi šolami popularizacijo metalurških poklicev, ker so ti poklici premalo poznani. Prikaz zanimivosti in možnosti ustvarjanja v teh poklicih bo postopno povečal zanimanje mladih za to industrijsko vejo. Z izboljšanjem delovnih pogojev bodo ti poklici postali manj težki in »umazani«.

5. V zvezi z razvojnimi programi, usmeritvijo in kvalitetnejšimi proizvodi, težnjami po vključitvi v mednarodno delitev dela bo potrebno čimprej pristopiti k postopnemu prilagojevanju sedanega sistema v nov sistem usmerjenega izobraževanja. V tem procesu bodo sodelovale proizvodne temeljne organizacije združenega dela, temeljne vzgojnoizobraževalne organizacije, Posebna izobraževalna skupnost za metalurgijo, ustreznimi strokovni organi pri Zvezi sindikatov Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije ter ostale strokovne in družbenopolitične organizacije. Učne programe vseh stopenj moramo prilagoditi prihodnji usmeritvi metalurgije v Sloveniji.

6. Vzgojnoizobraževalne organizacije bodo pripravile razgovore s svojimi diplomanti o njihovem vključevanju v združeno delo in njihovih problemih, kar bi lahko pomagalo pri pojasnjevanju problematike v zvezi s kadri.

Smernice smo posredovali vsem uporabnikom, izvajalcem in družbenopolitičnim organizacijam v razpravo in ukrepanje. Obenem bomo te probleme o metalurških kadrih v Sloveniji prikazali na Konferenci o kadrovima u geologiji, rudarstvu i metalurgiji u Jugoslaviji, ki bo predvidoma v začetku leta 1979. Referat o tem bo predstavil prof. dr. Andrej Paulin, dipl. ing.

Silva Brguljan — Gospodarska zbornica Slovenije
Valentin Kopač — PIS za metalurgijo
Andrej Paulin — ZRGMIT SRS in FNT-VTO montanistika
Mirko Dobršček in Milko Starc — Železarna Štore

Idejni načrt plavalnega bazena

Večkrat se postavi vprašanje, kaj je z objektom pokritega kopalnega bazena v Teharjih, ker se s pristopom k gradnji odlaga iz leta v leto. V zvezi s tem vprašanjem želimo obvestiti javnost, da smo pravkar prejeli idejni načrt za pokrit kopalni bazen Teharje, ki ga je naročila Skupnost za izgradnjo objektov posebnega pomena pri Razvojnem centru v Celju, TOZD projektiva. Odgovorni vodja projekta je dipl. ing. arhitekt Jože Kopitar. Idejni načrt vsebuje tehnični opis, situacijski načrt, tloris kleti in pritličja, prereze, fasade, posnetek stranskih prostorov in predračun.

Idejni projekt predvideva, da bo pokriti kopalni bazen na Teharjih na južnem obronku zelenice v sklopu Doma železarjev. Dostop do objekta je predviden s parkirnih prostorov na vzhodni in zahodni strani tega kompleksa. Parkirne prostore na vzhodni strani je treba, glede na potrebe železarne, urbanistično urediti. Prav tako je neposredna povezava z Domom železarjev na severni in rekreacijskimi igrišči na južni strani.

Dovoz do objekta je predviden z vzhodne strani z obstoječe ceste. V okviru ureditve tega kompleksa je treba v neposredni bližini Doma železarjev urediti manjši parkirni prostor za goste.

Na južni strani v dolini pod ježo so predvidena večnamenska igrišča za žogo (tenis, odbojko, košarko, badminton, mali nogomet, rokomet). Ta igrišča so organizirana na enotni ploskvi s površino iz plastičnega materiala.

Ostali kompleks je urejen v smislu parka, kjer je treba očuvati obstoječa drevesa, ostala, ki so odmrta, pa nadomestiti z novimi, odpornimi drevesnimi vrstami. V tej parkovni ureditvi je predvideno tudi otroško igrišče in ostali rekreacijski objekti, kot so namizni tenis, rusko kegljišče, balinišče idr.

Pokrito kopalnišče je zasnovano kot pritlični objekt, ki je delno podkleten. V pritličju je bazen-

ski prostor z bazenom dimenzije 25×12,5 m in globine od 80 cm za neplavalce do globine 1,80 m za plavalce. Na zahodni in južni strani bazena je letna terasa. Garderobni prostor je dimenzioniran za 100 garderobnih omaric. Za preoblačenje je predvidenih 13 kabin in večji preoblačilni prostor s 30 omaricami (šolski razred). V okviru garderob sta še prostora za tuširanje in sušenje las, sanitarije, prostor za prvo pomoč in kopalniška mojstra ter shramba rekvizitov.

V sklopu bazena je še vhodna avla s počivališčem, vetrolov in blagajna ter bife s pomivalnico in priročnim skladiščem.

V obstoječem objektu, to je v prostorih sedanega gospodarskega poslopija, so predvideni prostori za shrambo pijač, živil, embalaže in garderoba s sanitarijami za zaposlene. Preostali del obstoječe zgradbe je namenjen stanovanju hišnika ter za kritje ostalih potreb rekreacijskega in gostinskega obrata.

Strokovnjaki železarne in Razvojnega centra Celje proučujejo najugodnejšo možnost koriščenja odpadne tehnološke vode iz železarne Štore II, kajti od tega so odvisni stroški vzdrževanja tega objekta. Na ta idejni projekt skušamo dobiti mnenje in pripombe strokovnih delavcev, ki so pripravljene pomagati pri tej zahtevni strokovni odločitvi.

Predračun za ta objekt znaša približno 19 milijonov dinarjev. V tej vsoti so zajeti stroški za gradbeno, obrtno in instalacijska dela brez komunalnih priključkov, zunanje ureditve ter notranje opreme.

S skupnostjo za izgradnjo objektov skupnega namena, ki je tudi investitor objekta, je dogovorjeno, da se takoj pristopi k dokončni izdelavi načrtov in tako omogoči pristop k čimprejšnji gradnji objekta.

O nadaljnjem poteku del bomo o vseh novostih tekoče obveščali s prispevkom v Železaruju.

Priznanje našemu inovatorju

Nič ni pomembnejšega od prebliska človeškega duha. Človekovi dosežki so odvisni od njegovih idej. Iznajdbe nas lahko očarajo, ker nam često kažejo, da je v nekem zgodovinskem trenutku ena sama domislica v glavi enega samega moža spremenila tek civilizacije. Med idejami ni najti nič tako osebnega, kot je iznajdba, ki jo je moč pripisati posamezniku — in kako pogosto je tako!

Edward de Bono



Inovator Anton Vrečko iz Tovarne traktorjev

Zelo važna značilnost sodobnega gospodarstva je vsekakor nenehno spodbujanje in pospeševanje inovacijskih procesov ob istočasnem povečevanju organiziranosti in iskanju vedno bolj učinkovitih ukrepov za doseg boljših ekonomskih, tehničnih in tehnoloških rezultatov.

Morda smo v naši delovni organizaciji le storili korak naprej. Zakaj morda? Dve leti inovacij v zveznem merilu je za nami. Letos teče četrto leto organiziranega dela na področju inventivne dejavnosti. Pokazatelj uspešnosti so rahlo padli, število prijav inovatorjev je okoli osemdeset, gospodarska korist v prvem polletju je zadovoljiva. Toda potrebno bo precej truda, da bomo pressegli lanski ekonomski učinek, ki je znašal 17.758.801,34 din.

V prejšnji številki Štorskega železarja sem na kratko opisal sodelovanje naših inovatorjev na zvezni razstavi RAST YU '78 na Reki. Te dni smo dobili obvestilo, da je naš sodelavec Oblak Vlado, zaposlen v Pripravi vzdrževanja dobil bronasto priznanje za svoje uspešno miselno delo. To je že drugo priznanje na zvezni ravni, srebrno je dobil pred dvema letoma Platovšek Franc.

Sicer pa sem prosil dobilnika priznanja Vlada Oblaka in predsednika komisije za racionalizacijo Ferda Halerja za kratek pogovor.

Vlado, mislim da je prav, da se sam predstaviš bralcem Štorskega železarja.

Rodil sem se 1948. leta. Osnovno šolo sem končal v Zalcu, nato

sem se izučil za kovinostrugarja. Po odslužitvi vojaškega roka sem se zaposlil v celjski Rinki kot strgarski instruktor. Vendar hotenje po znanju je bilo stalno prisotno in tako sem tudi diplomiral na STS v Celju. V Rinki je bilo sicer delo zanimivo, a vendar sem si želel pridobiti znanje in izkušnje nekje v večjem podjetju. Tako sem pristal v Železarni, v pripravi vzdrževanja, na delovnem mestu kot tehnolog za izdelavo rezervnih delov. Sedaj obiskujem prvo stopnjo VŠ za organizacijo dela v Kranju.

Kaj ti pomeni inventivno delo in ali smo dovolj aktivni na tem področju v naši delovni organizaciji?

Inventivna dejavnost pomeni zame obveznost do družbe in sebe. Na vprašanje, ali smo v naši delovni organizaciji dovolj aktivni v inventivni dejavnosti, bi takole dejal: Dovolj aktivni nismo nikoli, kajti vedno bi lahko bili še bolj! Vendar bi rad odgovoril, »kako« smo aktivni. V svetovnem merilu vsekakor premalo. V razvitejših deželah je inovacijska zavest ukoreninjena v ljudeh zaradi osebnih in družbenih koristi. Pri nas, v zveznem merilu mislim, da smo lahko zadovoljni z dosedanjimi rezultati, kajti ta dejavnost je pri nas še relativno mlada.

Splošno mnenje je, da so naši inovatorji za svoje delo premalo nagrajeni, oziroma odškodnina za neko inovacijo ni dovolj spodbudna.

S tem se deloma strinjam. Nekateri inovacije, ki so resnično domiselne in ki so plod dolgotrajnejšega dela, pa se pri njih ne da prikazati direktnega prihranka, so premalo nagrajene. Obstajajo pa inovacije, ki niso plod večjega intelektualnega dela, pa je pri njih možno prikazati večji prihranek. V tem primeru gre dostikrat za »divje lovec« po nagradah. Mislim, da bi morali biti bolj etični do sodelavcev in družbe.

Bralce bo vsekakor zanimalo, za kaj, ali bolje, za kakšno miselno delo si dobil priznanje?

Izdelal sem napravo za brušenje izvrtin na horizontalnem vrtalnem stroju. To idejo sem imel v mislih dve ali tri leta. Problem je bil namreč dovod električne energije v stroj, da se pri njegovem delovanju priključni kabel ne bi navijal na brusni drog. Osnovna ideja o odstranitvi tega problema se mi je rodila doma, v času počitka.

In kakšno je tvoje mnenje, smo dovolj organizirani in kaj predlagaš, da bi bili še bolj uspešni?

Mislim, da smo dobro organizirani. Za to se moramo predvsem zahvaliti bivšemu sodelavcu Gabrščku. Pred nekaj meseci nas je namreč zapustil, zato je čutil tudi vrzel v inventivni dejavnosti. Želim si, da bi dobili dobro zamenjavo, človeka, ki bi uspešno nadaljeval predhodnikovo delo.

Vse sodelavce pozivam k ustvarjalni dejavnosti, kajti zavest, da si napravil nekaj, kar koristi družbi in s tem obogatitev samega sebe, je res lepa.

Ferdo Haler je predsednik komisije za racionalizacijo pri delavskem svetu naše delovne organizacije. S problematiko inovacijske dejavnosti je dobro seznanjen.

Ferdo, poznam te že dolga leta. Imel si in tudi sedaj imaš vrsto odgovornih nalog. Na sejah komisije za racionalizacijo sodelujeva, pa bi te povprašal, zakaj taka strogost pri obravnavanju nekega inovacijskega primera?

Inovacija je ekonomska kategorija, zato mora biti pristop k obravnavanju in odločanju dosleden. Doslednost in natančnost pri izračunu in pri odmeri faktorja ustvarjalne sposobnosti koristi posamezniku, komisiji in širši skupnosti. Idealno bi bilo, da bi bil vsak predlog ocenjen tako, da na njega ne bi imel iz objektivnega vidika nihče pripomb. Sicer pa ne morem govoriti o strogosti, ampak je prav, če govorimo o določenih načelih celotne komisije za inovacijsko dejavnost.

Oblak se deloma strinja z upravičenostjo odškodnine inovatorju za njegovo delo, za njegov trud. Ali so naši samoupravni sporazumi dovolj učinkoviti?

Pravilnik, po katerem obravnavamo inovacije in po katerem se izplačuje odškodnina za ustvarjalno sposobnost posameznika, je zastarel in ne ustreza več zahtevam posameznikov, niti potrebam po nadaljnjem razvoju inovacijske dejavnosti. Mislim, da je samoupravni sporazum o inventivni dejavnosti SOZD Slov. Železarne bolj napreden in ko ga bomo potrdili tudi kot pravilnik Železarne Štore in posameznih TOZD, se bo stanje spremenilo. Kljub temu da je inovacijska dejavnost na širšem področju v Železarni Štore razvejana in da se z ozirom na gospodarsko korist predlagatelju izplača le 1,65 % odškodnine, je to zelo skromno in ni spodbudno. V nekaterih dru-

gih manj uspešnih delovnih organizacijah v smislu inovacijske dejavnosti pa so izplačila znatno višja in dosežejo tudi 12 %. Tako npr. v Zlatarni Celje izplačujejo predlagateljem 12 % odškodnine od gospodarske koristi, v Gradisu 11,3 %, v Aeru 10,2 % itd.

Letošnje prvo polletje smo na inventivnem področju pozitivni. Bomo dosegli lanski rezultat?

Res je število prijavljenih inovacij v letošnjem letu manjše kot lani, kljub temu pa menim, da je možno še do konca leta doseči število, ki bo v okviru števila predlogov lanskega leta. Da bi bilo to mogoče, se morajo vsi odgovorni v obratih posvetiti inventivni dejavnosti in s predlogi izboljšav spreminjati delovno okolje, varnost okolja, racionalizacijo proizvodnje, izboljšanje organizacije dela ipd. Mislim, da je inovacijska dejavnost v Štorah dosegla tisto stopnjo, da ni možno več stihajsko zbirati posamezne predloge, ampak je potrebno to dejavnost usmerjati.

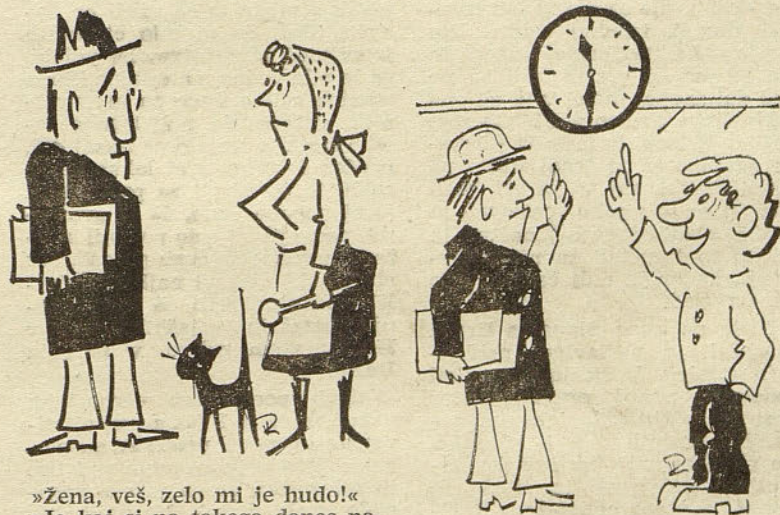
Kaj predlagaš za doseg še večjih in kakovostnejših inovacij, za dvig množične inventivne dejavnosti?

Vse premalo so v inventivno dejavnost v naši železarji vključeni posamezniki in službe s srednjo, višjo in visoko izobrazbo. Razvojni oddelek nima v železarji v smislu inovacij tiste vloge, ki jo od te službe pričakujemo. Mislim, da je dolžnost slehernega zgoraj omenjenega člana delovnega kolektiva, da spodbuja in aktivno sodeluje pri inovacijski dejavnosti, čeprav so še primeri oviranja napredka množične inventivne dejavnosti.

Sem mnenja, da ni nikoli dovolj storjenega, vendar smo na pravi poti in je potrebno nadaljevati z delom, ki je bilo ustvarjeno v preteklem obdobju.

Vlado Renčelj

Humor



»Žena, veš, zelo mi je hudo!«
»Ja kaj si pa takega danes naredil v pisarni?«

»Pravzaprav nič! Spil sem nekaj kavic, šel na malico...«

Kaj? Siht da sem zamudil? Kje pa! Tov. šef, sem mar jaz kriv, da nobena ura ne kaže točnega časa

DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV

TOZD TOVARNA TRAKTORJEV

Delavski svet se je 3. 11. 1978 sestal na 1. izredni seji.

Izredna seja je bila posvečena 9-mesečnemu poslovanju in doseženim rezultatom. O tem delavski svet ugotavlja, da so na slabe poslovne rezultate vplivali predvsem zunanji faktorji, na katere delovni kolektiv tovarne traktorjev nima vpliva. Problematika stanja je resna in širšega značaja ter predlagajo razpravo na delavskem svetu delovne organizacije.

Pri ugotavljanju povprečnega osebnega dohodka so mnenja, da ni realen, ker vsebuje podatke za čas, ko so bile v sestavi temeljne organizacije tudi službe. Ob zaključku poslovnega leta naj se izračun popravi.

Želijo, da se finančno poročilo še dodatno pojasni in detajlirajo podatki, ki so jim bili z gradivom posredovani.

Zavzeli so se za okrepitev ekonomsko-analitske službe predvsem za zasledovanje materialno-finančnega poslovanja. Obravnavali so predlog o financiranju novoletnih prireditev ter ga preložili na naslednjo sejo zaradi pomanjkanja podatkov o načinu in možnostih financiranja.

Seznani so se s poročilom o ustanovni skupščini Poslovne skupnosti jugoslovanske industrije traktorjev, kmetijskih strojev in opreme za kmetijstvo, katerega je podal tov. Tugomer Voga.

Potrdili so pravilnik o osnovah in merilih za delitev osebnega dohodka v tovarni traktorjev.

TOZD LIVARNE STROJNE LITINE

Predsednik Maks Šuster je sklical 16. redno sejo 30. 10. 1978. Najprej so ugotovili, kako so bili realizirani sklepi zadnje seje in ugotovili, da vrsta sklepov ostane še naprej v veljavi, medtem ko so ostali izvršeni.

Pri obravnavi 9-mesečnega poslovanja so ugotovili, da so fizično proizvodnjo povečali v primerjavi z lanskim letom za 29 odstotkov, letni plan so dosegli z 97,3 odstotki. Izmeček je znatno znižan, vendar še vedno previsok.

Finančni rezultat je enak kot v prvem polletju. Da bi dosegli predvideno letno obveznost so sprejeli vrsto sklepov, ki obvezujejo vse strukture zaposlenih v temeljni organizaciji kot delovni skupnosti. Potrebno je izdelati analizo osebnih dohodkov in ugotoviti, kako vpliva pogodbeno delo na izračun osebnega dohodka. Sprejeli so obvezo, da do konca leta ustvarijo 2.530.000 din prostih sredstev, kot je to predvideno v analizi za IV. kvartal.

S tem pa je pogojena proizvodnja, ki mora biti ustvarjena v višini 630 ton mesečno.

Obravnavali so dohodkovne odnose s temeljno organizacijo Mehanska obdelava in uskladišev cen ulitkov za tovarno traktorjev. Po temeljiti razpravi so sklenili, da se morajo dohodkovni odnosi uveljaviti najpozneje s 15. decembrom 1978. S temeljno organizacijo tovarno traktorjev je dogovorjeno, da se s 1. 11. 1978 upoštevajo polne planske lastne cene. Podprli so akcijo obdaritve

otrok za dedka Mraza s pogojem, če so za to na razpolago finančna sredstva.

TOZD DRUŽBENA PREHRANA IN GOSTINSTVO

Na 13. seji, ki je bila 31. 10. 1978 je delavski svet obravnaval 9-mesečno poslovanje, sprejel Pravilnik o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD po delu in rezultatih dela in finančno poročilo za 9-mesečno poslovanje.

Obravnaval in potrdil je nov cenik za bifeje v temeljnih organizacijah kot tudi cene menujev in obratu gostinstvo. Ker ni sredstev poslovnega sklada, so sprejeli stališče, da ne morejo financirati novoletnih prireditev za otroke.

TOZD GRADBENO, KOMUNALNO IN STANOVANJSKO GOSPODARSTVO

Na 11. redni seji, ki je bila 30. 10. 1978, vodil jo je predsednik Marko Bole, so tako kot druge temeljne organizacije obravnavali 9-mesečno poslovanje in finančni rezultat. Ugotovili so, da so v tem obdobju uspešno poslovali.

Obravnavali so osnutek sporazuma o združevanju sredstev in ustvarjanju skupnega dohodka v temeljni organizaciji Tovarna traktorjev in ga potrdili.

Posebno pozornost so posvetili programu stanovanjske dejavnosti v letu 1979. Potrdili so predlog o financiranju novoletnih prireditev za otroke.

Ocenili so predlog rangiranja delovodij in ugotovili, da ni sprejemljiv ter da ga je potrebno temeljito preučiti.

TOZD ELEKTROPLAVŽ IN AGLOMERACIJA

Delavski svet se je sestal na 12. redni seji 30. 10. 1978, na kateri je razpravljalo o 9-mesečnem poslovanju, pravilniku o nagrajevanju, pritožbi delavcev merilne postaje za prerangiranje. Ne soglašajo z višino ranga za tovariša Planinška in zahtevajo od DS za kadre in splošne zadeve, da upoštevajo zahteve temeljne organizacije.

Obravnavali so vloge za dodelitev pomoči društvu upokoencev ter za novoletno obdaritev otrok ter sklenili, da se to financira iz sklada skupne porabe, v kolikor so sredstva na razpolago.

TOZD KONTROLA KAKOVOSTI

11. seja delavskega sveta je bila dne 26. 10. 1978. Na tej seji so sprejeli pravilnik o dežurstvu v DO Železarni Štore, Statut o ekonomskih odnosih s tujino in Pravilnik o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke.

Obravnavali so osnutek Pravilnika o delovnih razmerjih in pripombe posredovali oddelku za informativno in samoupravno dejavnost.

Potrdili so predlog financiranja novoletnih prireditev za otroke s pripombo, da je potrebno to predvideti v letnih planih. Za čimboljši poslovni uspeh za leto 1978 je potrebno varčevanje in dobro

Pričevanje iz NOB

TRN V PETI

OF. V njihove mreže je padlo veliko osumljenih, a često povsem nedolžnih meščanov, včasih pa tudi kakšen aktiven pripadnik OF ali celo NOV. Nevarnost je bila tudi za Slavo in Bredo, ki sta sicer svoje akcije vedno izvajali skupaj, izredno velika. Res sta jo nekajkrat komaj odnesli in sta se morali včasih tudi za po več dni skupaj zateči v to ali ono skrivališče, preden sta lahko spet odšli v Brkine. Borcem iz Bliskove skupine se je tedaj tožilo po njihovi družbi, saj so ju vsi imeli radi in so ju visoko spoštovali in cenili zaradi njunega junaštva, in vedno so trepetali za njuni življenji, kadar ju dalj časa ni bilo na spregled.

Nista pa samo Slava in Breda raznašali in nastavljalj peklenjskih strojev. Blisk je s svojimi sodelavci postal pravi mojster tudi za izdelovanje tako imenovanih nagaznih min iz plastike. Te mine so nato partizanske patrolje, sestavljene iz Bliskovih borcev, v nočeh odnašale iz Brkinov čez Reko in cesto na železniško progo Šempeter na Krasu—Reka in jih podkladale pod tere.

Enako so počeli tudi na železniški progi med Postojno in Seža-

no oziroma Trstom. Ko so vlaki pripeljali na zaminirano mesto, so s svojo težo povzročili eksplozijo nastavljenih mine. Te eksplozije so bile tako močne, da so težke lokomotive in celi vlaki odletavali s proge in se valili po nasipih. Tudi če ni bilo človeških žrtev med sovražnikovimi vojaki, pa je bila vedno materialna škoda izredno velika, hudo pa je sovražnika prizadevala tudi izguba časa. Včasih je trajalo po nekaj dni, preden so progo spet lahko usposobili in jo odprli za promet. Ni torej nobeno čudo, če je svoražnik podvojil ali celo potrojil straže in patrolje ob obeh progah, ker sta to bili njegovi najbolj občutljivi komunikaciji za oskrbovanje nemških vojaških enot v Kvarnerskem zalivu, v Istri in Italiji.

Kljub poostrenim varnostnim ukrepom pa je Blisk s svojimi diverzanti uspeval podtikati eksplozivne pakete in pakete pod tere in železniška proga je vse pogosteje letela v zrak. Na najrazličnejših krajih in pred nosom sovražnikovih posadk in patrolj. Nemci so besneli in že po nekaj zaporednih uspešnih napadih na progo doumeli, da imajo proti se-

3

bi dobro organizirano in opremljeno partizansko skupino. Začeli so sistematično preiskovati teren in pri tem obilno uporabljali tudi svoje opričnike — ob Kozakih, Italijanih in drugih še posebno četnike in tudi belo gardo. Sprva so preiskovali le naselja v bližini proge, koder je ta letela v zrak. Pri tem so bili izredno nasilni in brutalni in so prebivalstvu povzročili veliko škodo in še več strahu. Zahtevali so, naj jim pokažejo, kje se skrivajo banditi, ki rušijo progo, sicer da jih bodo pobili ali odpeljali v Nemčijo, da jim bodo požgali domačije in podobno. Toda domačini so se junaško zadržali tudi pred največjim sovražnikovim divljanjem. Čeprav so dobro vedeli, kdo napada progo, niso nikoli nikogar izdali. Nemci so izgubljali živce in svoje preiskave usmerjali v vedno bolj širši krog. Vdirali so tudi v bolj oddaljene brkinske vasi in vedno bolj strahovali vse prebivalce, jih pretapali in jim grozili s smrtjo, z izgonom in s požigom njihovih domačij. Toda zavednih Brkincev z nobeno grožnjo niso mogli ukloniti in pripraviti do tega, da bi jim povedali za enega partizana.

Vzrok za vse pogostejše preiskave pa niso bili samo partizani. Že kaj hitro so namreč Nemci odkrili, da nekatere v Brkinih deluje radiooddajnik, ki se je redno oglašal po trikrat in tudi večkrat dnevno, posebno ponoči. Najprej so te oddaje zasledili iz svojih

postojank v Postojni, v Šempetru na Krasu (Pivka), v Ilirski Bistrici, na Reki, v Trstu in drugod ter tako ugotovili širšo lokacijo oddajnika, nato pa so začeli celo z goniometri na vojaških furgonih podrobneje preiskovati Brkine. Zdaj so še kako prišli do veljave prej pripravljeni bunkerji, skrivališča, kamor so iz kraja v kraj Bliskovi borci selili oddajnik in radiotelegrafiste Stevove skupine. Pri tem so partizanom izdatno pomagali domačini in tudi sami prenašali oddajnik, kadar mu je grozila neposredna nevarnost.

Da se je oddajnik tako uspešno lahko umikal vse pogostejšim preiskavam sovražnikove vojske po Brkinih, je bila velika zasluga tudi izredno dobre obveščevalne mreže, ki jo je spletel kapetan Stevo na terenu. Največkrat je namreč že vnaprej vedel, od kod, kdaj in kam bodo sunili Nemci, kakšne njihove sile bodo pri tem sodelovale in katere vasi so vsakokrat vzeli na piko. Prav zato so partizani večkrat te nemške skupine pričakali v zasedi in jim tudi močno podkurili, da so z večjimi ali manjšimi izgubami bežali nazaj v postojanko. Zgodilo se je celo, da so manjše patrolje sovražnikov pričakali kar sredi vasi, jih nenadoma zaskočili in polovili žive. To se je zgodilo tudi nekega dne v začetku februarja na Suhorju, kjer so Bliskovi Borci zajeli štiri nemške podoficirje. Žal pa sta takrat dva vojaka u-

Delo samoupravnih organov

gospodarjenje na področju materialnih in drugih poslovnih stroškov, je bil sklep na poročilo 9-mesečnega poslovanja.

Seznani so se s predlogom o stanovanjski dejavnosti v letu 1979 in ga posredovali v razpravo delovnim skupinam.

KOMISIJA ZA KADRE IN SPLOŠNE ZADEVE

Komisija se je sestala na 8. redni seji 25. 10. 1978.

Ugotovili so, da sprejeti sklepi redne seje niso v celoti izvršeni. Obravnavali so predloge za povečanje zasedbe za dela in naloge v nekaterih temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih, prav tako tudi prerangiranje nekaterih delovnih mest. Dodatno so obravnavali prerangiranje težkih fizičnih del v nekaterih temeljnih organizacijah.

KOMISIJA ZA GOSPODARJENJE

Tov. Ivan Kumperger, predsednik, je sklical 9. sejo komisije, ki je bila 31. 10. 1978. Obravnavali so rezultate za mesec september ter poročilo DS komercialni posli. Rezultati so zaskrbljujoči ter je rešitev mogoča s količinsko preaknitvijo proizvodnje. Sprejeli so operativni plan za november.

Komisija je sprejela informacijo o izplačanih OD za september in pri tem ugotavlja, da je izredno visok delež pri izplačilu OD v nadurah in pogodbenem delu ter opozarja delavske svete na preudarnost pri sklepanju pogodb in planiranju nadur.

Soglašali so s predlogom, da se povprečna akontacija gibljeva

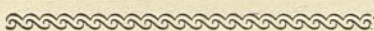
dela OD za obdobje X—XII poveča od 18 % na 23 %. Akontacija se za posamezne temeljne organizacije določi na osnovi razmerja med doseženimi OD po SS grupacije in dejansko izplačanimi za obdobje I—VI 1978, za ostale se določi sorazmerno z uslugami.

KOMISIJA ZA DRUŽBENI STANDARD IN STANOVANJSKE ZADEVE

Tov. Jože Golob, predsednik, je sklical 30. 10. 1978 deveto redno sejo.

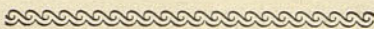
Na tej seji so obravnavali pritožbe na uvrstitev na prioriteto listo. Večino pritožb je rešila pozitivno, nekatere pa odložila dokler DS delovne organizacije ne poda tolmačenja 27. člena samoupravnega sporazuma o urejanju stanovanjskih vprašanj. Obravnavala je vloge za sofinanciranje nakupa stanovanj ter dodelila prosilcem stanovanj izpraznjena stanovanja.

Posebno pozornost so posvetili programu stanovanjske dejavnosti v letu 1979 in ga dali v javno razpravo.



Dopisujte v

Štorski 
ŽELEZAR



Hudo so gospodarili po Brkinskih vaseh, pretepali in mučili domačine, ko so jih spraševali po partizanih, predvsem pa ropali po kmetijah, dokler je sploh bilo kje kaj hrane in še posebno živine. Tako rekoč že na pragu svobode so brkinski ljudje doživeli in preživeli toliko strahot in trpljenja, kolikor ga drugod niso doživeli morda vso vojno. Vse to pa ni moglo zlomiti njihove visoke morale in zaupanja v svojo vojsko, v Osvobodilno fronto in v lepši jutrišnji dan, v svobodo, ki mora priti.

To četniško pustošenje po Brkinskih je že zašlo tako daleč, da je Blisk v dogovoru s kapetanom Števom sklenil, da sovražniku vsaj malo povrne za to divjanje, pa naj se potem zgodi karkoli. Na piko je vzel grad na Premu nad dolino Reke, kjer so imeli postojanko nedičevci. Žal pa so ti grad tako dobro zavarovali tudi z zunanji utrdami, da se mu je bilo skoraj nemogoče približati. Bliskovi borci, oboroženi z eksplozivom, so se nekaj noči zaporedoma skušali približati gradu pod vodstvom domačega obveščevalca, a so bili vsakokrat pregnani s hudim strojničnim ognjem. Blisk je uvidel, da gradu res ne bo mogoče minirati brez hudih žrtev, zato je to misel opustil in se takoj lotil izvedbe drugega načrta.

Medtem so partizani sovražnika nenehno vznemirjali z manjšimi napadi na patrolje in kolo-

Sindikalne vesti

NAČRTNO DELO

IZ DELA OSNOVNIH ORGANIZACIJ SINDIKATA

LIVARNA STROJNE LITINE

V petek, dne 27. 10. 1978 je bila 11. redna seja IO osnovne organizacije sindikata TOZD livarna strojne litine. V uvodni točki dnevnega reda so člani izvršnega odbora obravnavali in dali konkretne predloge na material za konferenco o družbenem standardu. Imenovali so 7-člansko delegacijo, ki se bo udeležila konference. V razpravi so izpostavili problem jedilnice v livarni strojne litine. Ugotovili so, da jedilnica ni več niti higiensko kot tudi tehnično uporabna, tako, da je potrebno pričeti razmišljati o sanaciji jedilnice in bifeja. Predlagali so, da bi jedilnico prestavili v novozgrajeni aneks pri mehanški obdelavi.

Člani odbora so sklenili, da bo letna skupščina osnovne organizacije TOZD livarna strojne litine 21. decembra v Domu železarjev na Teharjah.

TOVARNA TRAKTORJEV

16. oktobra je bila 17. redna seja IO osnovne organizacije sindikata TOZD tovarna traktorjev. Člani odbora so obravnavali pravilnik o nagrajevanju delavcev TOZD tovarna traktorjev in zavzeli v zvezi s tem določena stališča. Predlagali so, da se zberejo

vse pripombe in uskladijo na komisiji za samoupravljanje in organiziranost.

V nadaljevanju so člani odbora obravnavali rezultate gospodarjenja in ugotovili, da proizvodnja vse manj dosega mesečno planiranje količine. Odbor želi, da vodstvo TOZD pripravi podrobno analizo zastojev v proizvodnji, vzroke za to. Izdelati je potrebno tudi analizo izhodov delavcev TOZD.

TRANSPORT

Člani IO osnovne organizacije TOZD transport so se dne 6. 11. 1978 sestali na svoji 5. seji in uvodoma obravnavali gradivo za konferenco o družbenem standardu in izvolili 3-člansko delegacijo za konferenco.

Dogovorili so se, da bo letna skupščina osnovne organizacije sindikata 11. decembra v Domu železarjev na Teharjah.

Ob zaključku je odbor odobril ženi pokojnega Franca Plevnika finančno pomoč v višini 1.500 din.

VZDRŽEVANJE

Dne 3. decembra se je na svoji 7. redni seji sestala IO osnovne organizacije TOZD vzdrževanje in obravnaval gradivo za konferenco o družbenem standardu.

Predlagali so, da naj se pri adaptaciji športnih objektov da prednost počitniškemu domu na Rabu, čeprav se zavedajo, da je to precejšnja finančna obremenitev.

(Nadaljevanje na 11. strani)

šla, kar je seveda imelo nezaželene posledice. V tisti akciji so partizani ustrelili tudi policijskega psa, za katerim so Nemci še posebno žalovali, kakor so pozneje sami priznali.

Po tem dogodku Nemci niso več prihajali v Brkine v manjših skupinah, kmalu pa so jih povsem zamenjali njihovi podrepani — četniki Draže Mihailovića, stražniki Milana Nedića in Ljotičevi fašisti. Ti izdajalci so strahotno zagospodarili po Brkinskih ter v skupinah po sto in več kar preplavili deželico.

Za partizanske borbe so se zdaj začeli hudi časi in morali so zapustiti tople kmečke domačije po Brkinskih, ki so jim dotlej nudile zavetje. Morali so zapustiti tudi Suhorje in še posebno gostoljubno Vrbičevo mamo, pri kateri so so imeli tudi svoj štab. Preselili so se v dobro zakamuflirano zemljanko v nekem groblju med Suhorjem in Ostrožnim brdom, kjer pa se je njihovo življenje bistveno poslabšalo. Zato hla in plesniva vlaga ni bila edina nadloga — živce je partizanom načeljal predvsem novi vojaški položaj, skrb za varnost in še posebno močno ovirana obveščevalna in diverzantska dejavnost. Za hrano niti ni bil problem. Prinašala so jo dekleta iz vasi, pa četudi je bila polna četnikov.

Izdajalski bradači in dolgolasci pa niso samo zmešali štrn partizanom, marveč so zelo hudo prizadeli predvsem prebivalstvo.

To so počeli na samotnih poteh, čimdalj od vsakega naselja, da ne bi posledic čutili domačini. Iz zasede so oddali nekaj strelav in rafalov ter se nato hitro umaknili na varno v goščavo. Toda tudi ti strelji so največkrat dobro zadevali in akcije so močno odmevale po okolici.

»V eni takšni akciji z daljnosežnimi posledicami sem tudi sam sodeloval ob strani komandirja Bliska«, pripoveduje Janez Tajnikar. »Z Bliskom sva se vračala v Brkine iz Nove Sušice, kjer sva obiskala Bojanovo obveščevalno postojanko. Bilo je 28. februarja 1945. Lep, sončen dan, že skoraj prava pomlad. Treba je bilo prekoračiti cesto, ki iz Ribnice pod Sempetrom na Krasu pelje proti Divači, ko sva zagledala veliko kolono rjavo oblečenih četnikov. Pomikala se je počasi po dolini po cesti ob Reki sem od Ribnice. Dolgolasci so bili močno oboroženi in so imeli tudi topove. Čeprav koloni sploh ni bilo videti konca, se je Blisk odločil, da jo napade. Kot nalašč so takrat prišli še trije kurirji, namenjeni sicer po svojih poteh, a jih je Blisk kar tako mobiliziral za to priložnostno akcijo. Zasedli smo položaje takoj nad cesto in se pritajili v zaklone. Že smo mislili, da so četniki zavili kam drugam, tako dolgo jih ni bilo. Pa so vendarle prišli. Počasi so se pomikali pod nami in pošteno moram priznati, da me je bilo strah, čeprav tega na zu-

naj nisem pokazal. Ko je kolona prišla pod nos, smo na Bliskov znak složno užgali iz brzostrelk po sovražniku in hkrati zmetali nanj tudi nekaj italijanskih ročnih granat. Naš napad je četnike tako presenetil, da so se sprva razpršili kot vrabci po jarkih in najbližjih zaklonih ter šele čez nekaj časa prišli toliko k sebi, da so začeli streljati tja, odkoder smo jih napadli. Mi smo se seveda ta čas že umaknili iz nevarnega območja...«

Za četnike tudi ta napad ni imel hujših posledic, ker je bilo le nekaj ranjenih, za partizane pa je bil velikega pomena. V tisti zmešnjavi ob partizanskem napadu in vpitju »Hura, hura«, pa »Lovi ga živega, obkoljavaj, ju-riš« in podobno sta iz četniške kolone shajkali dve muli, naloženi vsaka s po 12 težkimi minami, in se odpravili proti novi Sušici. Tam so ju ujeli domači terenci, ju razložili in mine poskrili, nato pa obvestili Bliska, naj si jih pride iskati.

Blisk je takoj zbral nekaj prostovoljcev. Štirje so v treh nočeh prenesli vse mine več kot uro daleč do kmeta Žagarja, ki je bil prav tako terenec in obveščevalca, in jih skrili v njegov domači bunker. K minam so priložili še detonatorje in nekaj metrov žigalne vrvice.

Zdaj se je Blisk vrgel na delo in v kratkem času pripravil cel sistem med seboj povezanih in električno aktiviranih eksplozij.

Dobro opravljene preizkus

V ŽELEZARNI ŠTORE SO PRIPADNIKI NARODNE ZAŠČITE OPRAVILI PREIZKUS ZNANJA O RAVNANJU Z OROŽJEM

V Železarni Štore smo opredelili naloge za področje ljudske obrambe in družbene samozaščite v akcijskem programu za leto 1978. Posebna naloga tega programa je usposabljanje in urjenje pripadnikov enot narodne zaščite. Za realizacijo te naloge smo se na sestanku z načelniki iz TOZD in DS dogovorili, da se organizira usposabljanje NZ v mesecu septembru. Osvojen je bil predlog, da se usposabljanje vrši dvakrat tedensko ob torkih in petkih. Tako bo možno zajeti pripadnike NZ iz vseh treh izmen. Na vsakem predavanju pa naj bi bilo navzočih 55 do 60 pripadnikov NZ.

Tako je 19. septembra bilo prvo predavanje za pripadnike narodne zaščite iz TOZD — elektroplavža, jeklarn in valjarn, livarne I, mehanske obdelave, transporta, kontrole kakovosti. Predavanje je bilo v gasilskem domu ob 14. uri.

Ekonomske stanarine!

Zadnje čase se mnogo sliši o postopnem uvajanju ekonomskih stanarin, zato bo prav, da tudi v našem internem glasilu seznanimo naše delavce — stanovalce, kaj se pripravlja novega na področju stanovanjskega gospodarstva.

Na VIII. kongresu ZKS je bila dokončno opredeljena definicija ekonomskih stanarine, ki naj izhaja iz osnov, ki opredeljujejo stanarino kot družbeno priznano ceno za uporabo stanovanja.

Ob upoštevanju družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu lahko ugotovimo, da je vprašanje ekonomskih stanarine eno od ključnih postavk. Zato ni slučajno, da se v zadnjem času izpostavlja v ospredje vprašanje ekonomskih stanarin v širšem prostoru. Znano je namreč, da smo se v preteklosti premalo zavedali, da je prav tako nujno vzdrževati obstoječi stanovanjski sklad, kot skrbeti za razširitev le-tega. Poleg izdvanja finančnih sredstev od bruto osebnih dohodkov bi naj s postopnim uvajanjem ekonomskih stanarin, tja do leta 1982, uspeli pripeljati stanovanjsko gospodarstvo na zadovoljivo raven.

Razumljivo je, da prehod na ekonomske stanarine ne moremo izpeljati le po načelih ekonomike, temveč z upoštevanjem kriterijev solidarnosti. Ti kriteriji pa morajo upoštevati poleg osebnih dohodkov še vse ostale vire osebnih prejemkov ter vse ostale socialne norme.

Meni se, da uveljavljanje ekonomskih stanarin ne sme izhajati le iz situacije v vsej Sloveniji, temveč iz situacije v posamezni občini ločeno. Torej ne gre za nekakšno povprečja, temveč za realno gibanje osebnih prejemkov občanov, zasedenosti in stanja stanovanjskega sklada ter potreb po stanovanjih. Za prehod na ekonomske stanarine mora biti osnova gradbena cena. Izhodišče je, da naj znaša stanarina 3,05 odstotka revalorizirane vrednosti stanovanja. Zaradi postopnega uvajanja stanarine je potrebno tudi upoštevati podražitev stanovanj. Republiški sekretariat za urbanizem »predvideva«, da bodo v naslednjih letih nova stanovanja dražja vsako leto za 12 odstotkov in porast osebnih dohodkov za 14 odstot-

kov. Seveda so to le predvidevanja, ker je znano, da so cene v gradbeništvu in tudi osebni dohodki v zadnjih letih naraščale hitreje.

Republiški sekretariat za urbanizem je občinam ponudil dve varianti v premislek, in sicer: da bi ekonomske stanarine uveljavili v štirih letih, tj. do leta 1982, ali pa, da bi prehodno obdobje podaljšali na sedem let, oziroma do leta 1985. V obeh primerih bodo stanarine precej višje od dosedanjih. Po prvi varianti bi naj bile v štirih letih povečane za 2,6-krat do 3,7-krat.

Takšno povečanje stanarin bi pomenilo nemoteno enostavno reprodukcijo stanovanjskega sklada in več sredstev za vzdrževanje. S tem bi tudi zagotovili tisti družbenoekonomski proces na področju stanovanjskega gospodarstva kot je zapisan v resolucijah in smernicah za srednjeročno obdobje za celotno gospodarstvo.

Kakšno bo konkretno povečanje stanarin v naši občini, trenutno še ni znano. Vemo le, da je Samoupravna stanovanjska skupnost že pripravila predlog, oziroma izračune in jih bo v kratkem posredovala vsem pristojnim v razpravo in potrditev.

Za pričakovalce stanovanj, ki jih pa v naši delovni organizaciji ni malo, ker že od leta 1975 nismo pridobili večjega števila stanovanj, sporočamo veselo novice, da je za pričetek izgradnje stolpnice na Lipi v Štorah vse nared in bomo te dni pričela dejanskega pričetka gradnje.

V tej stolpnici bo struktura stanovanj naslednja:

20 dvojnopol sobnih, 16 enoinpol sobnih ter 16 enosobnih stanovanj; poleg tega bodo v kleti dvoimenski prostori, ki bodo služili za shrambo ali za zaklonišče in kotlovnico za ogrevanje vseh stolpnic ter zdravstvene postaje.

Končana in vseljena bo ob koncu prihodnjega leta. Trenutno pa se že vodijo pogovori na Samoupravni stanovanjski skupnosti Celje, da bi čimprej pristopili k urejanju vsega potrebnega za izgradnjo še druge stolpnice na Lipi in na ta način dosegli racionalnost gradnje in obenem zaključili stanovanjsko izgradnjo v soseski Lipa—Štore.

Stefan Arzenšek

Uvodoma je pripadnikom narodne zaščite bilo pojasnjeno, kakšen smoter ima usposabljanje in kaj se pričakuje od vsakega posameznika. V prvem delu, ki ga je izvajal vodja okoliša tov. Malgaj, je bilo nakazano, kako pripadniki narodne zaščite opravljajo svoje naloge, ko so s pozivom aktivirani: pri pregledu oseb, vozil in kakšne so pri tem pravice in dolžnosti. Predvsem pa je prisotnim pojasnil in pokazal praktične postopke, ki jih mora pripadnik narodne zaščite poznati in obvladati, da bi lahko uspešno opravljal naloge, ki so opredeljene z načrti delovanja narodne zaščite TOZD in DS.



Vaje v streljanju s pištolo, s katero so oboroženi pripadniki enot narodne zaščite

V drugem delu so prisotni spoznali oborožitev, s katero bo oborožena enota NZ. Pri tem so bili seznanjeni z načelom delovanja posameznega orožja, z načinom rokovanja in uporabe.

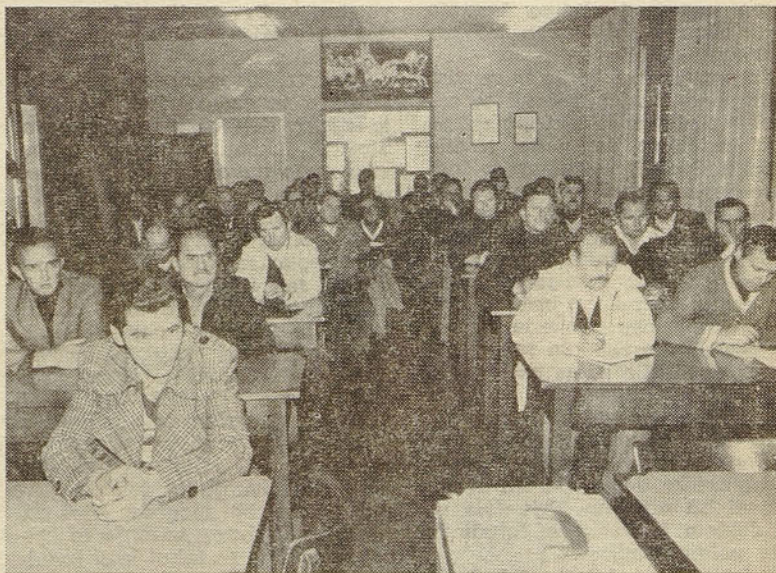
Posebej je bila podčrtana in pojasnjena uporaba orožja v skladu s 27. členom Zakona o družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah.

Praktičen preizkus rokovanja z orožjem je potekal na malokaliberskem strelišču, ko je vsak pripadnik NZ izstrelil določeno število nabojev v tarčo.

Ob koncu lahko ugotovimo, da so naši pripadniki narodne zaščite iz TOZD in DS odgovorno, vestno in angažirano opravili to preizkušnjo. Tako imamo danes 10 % članov našega kolektiva, ki so kot pripadniki narodne zaščite usposobljeni za nošenje in rokovanje z orožjem. Vse priznanje in pohvalo pa zaslužijo načelniki narodne zaščite iz TOZD in DS, ki so pri organizaciji usposabljanja dosledno izvršili sprejete naloge in s tem omogočili, da se je usposabljanje izvršilo v določenem terminu.

IZPOLNJEVANJE STROKOVNE USPOSABLJENOSTI RBK ENOTA CIVILNE ZAŠČITE JE PRICELA S STROKOVNIM DELOM POUKA

Strokovni del pouka RBK enote CZ je organiziran skupaj z novo ustanovljeno RBK enoto KS Štore. Ta del pouka poteka od 2. novembra dalje. Pripadniki CZ bodo na strokovnem delu obnovili in izpolnili že pridobljeno znanje, predvsem pa se bodo seznanili z novo opremo. Po programu so predvidene ustrezne praktične vaje, ki bodo potekale na terenu.



Pozornost na seminarju članov ekipe civilne zaščite za radiološko, biološko in kemično zaščito

ZDRAVSTVENA REKREACIJA

REKREACIJA ZA OKREPITEV IN BOLJSE POČUTJE NA DELU IN DOMA

V letošnjem letu septembra je naša delovna organizacija skupno s sindikalnimi organizacijami v TOZD organizirala rekreativno-zdravstveni oddih v Poreču.

Skupina je štela 44 članov našega kolektiva, zbrana iz vseh obratov, torej je bila precej heterogeno sestavljena.

Že sama priprava na odhod je

bila izredno skrbno pripravljena. Kaj mislim s tem povedati? Dva dni pred odhodom smo imeli kratak sestanek, kjer so nas seznanili z namenom in potekom rekreativnega oddiha. Posodili so nam trenerke in copate, da smo bili enako oblečeni, seveda z znakom »Železarne Štore«, kar je poudarjalo, kakršno skrb ima

delovna organizacija Železarne Štore za to rekreativno zdravljenje.

S posebnim avtobusom smo prispeli v Poreč — Plavo Laguno — hotel DELFIN, ki že na zunanji izgleda kot orjak. Pri namestitvi v hotelu je imel marsikateri pomislek, ali bom našel pravo sobo, ker je ležišče prek 1.500. Tudi jaz, ko to opisujem, sem razmišljal, če bom našel svoj prostor.

Prvi dan smo se po predhodnem razgovoru dobili ob 8. uri zjutraj. Sprejeli so nas vodniki

ba, tek, čolnarjenje, balinanje, pikado, kolesarjenje, ping-pong in ostalo). Poleg tega smo imeli organizirane izlete v Vrsar, Limski kanal, Červan, Vinograd, kjer je družabnost dosegla vedno svoj višek in to predvsem s pesmijo, plesom in neumornim harmonikarjem Zalokarjem.

Sami večeri so bili skoraj prekratki, saj je godba igrala kar na treh krajih in si se že kar težko odločil, kam bi šel, da bi zadel najboljše razpoloženje.

Nismo pa bili sami, ampak nas je vodila socialna delavka tovarišica Lamutova, ki je nenehno skrbela za počutje slehernega, da je bilo pri hrani vse v redu, pri namestitvi, pri ostalih organizacijah, skratka taka organiziranost je zares potrebna, ker le tako je možno, da so ljudje vedno organizirani in da se sproti rešujejo težave, ki se pojavijo.

Mislím, da je bila ta akcija zares uspešna in da bi s tem nadaljevali, prav pa bi bilo, da svoje počutje povedo še drugi.

Da ne bi bili ti nepozabni lepi dnevi pozabljeni, pozivam vse udeležence te zdravstvene rekreacije, naj še oni povedo, kaj o tistih lepih trenutkih, ko smo dobro razpoloženi občutili, kaj pomeni rekreacija za delavca.

Oglasite se pri tovarišici Lamutovi in dajte na papir, česar sami ne zmorete tako opisati, kot bi želeli. Naj se čim več delovnih ljudi spozna z namenom takega zdravljenja, ki ima toliko pozitivnega, toliko koristnega. Spomnimo se samo, kolikokrat smo vse naše navdušenje in zadovoljnost izrekli s tistim iz srca prihajajočim jej, jej, jej ... Tudi na poti domov smo s tistim jej, jej izrazili svoje navdušenje nad preživetimi lepimi dnevi, ko je tudi godba ujela svoje takte na naše jej, jej, jej ...

Ivan Judež

Sindikalne vesti

(Nadaljevanje z 9. strani)

tev. Ugotovili so, da v gradivu ni ničesar napisanega o Vrunčevem domu na Svetini. Sprašujejo se, kaj bo z domom v prihodnje, z ozirom na to, da dom propada, saj ga že leta nazaj nihče ne obnavlja.

Odbor je izvolil devet delegatov, ki se bodo udeležili konferenec o družbenem standardu.

KONTROLA KAKOVOSTI

V četrtek, dne 2. novembra se je sestel IO osnovne organizacije sindikata TOZD kontrola kakovosti. Predsednik odbora je člane seznanil z rezultati poslovanja TOZD za obdobje januar—september 1978.

Odbor je obravnaval tudi material za konferenco o družbenem standardu in ob tem podal pripombo na plačilo prehrane na Rabu. Ne strinjajo se s cenami prehrane in menijo, da bi se ostalim gostom morala zaračunavati višja cena prehrane kot za člane kolektiva. Predlagali so, da odbor SDK pregleda sezname koristnikov letovanja na Rabu in ugotovi, ali so letovali zares samo prijavljeni. V nadaljevanju je odbor izvolil tričlansko delegacijo za konferenco o družbenem standardu.

Sprejeli so sklep, da bo letna konferenca osnovne organizacije 15. decembra v Domu železarjev na Teharjah.

JEKLARNE — VALJARNE

24. oktobra je bila 11. redna seja IO osnovne organizacije TOZD jeklarne — valjarne. Ob pregledu izpolnjevanja sklepov je bilo ugotovljeno, da so sklepi prejšnjih sej v glavnem realizirani.

Odbor se je seznanil z 9-mesečnim poslovanjem TOZD in s predlogom TOZD, da se v mesecu decembru izvrši obračun variabilnega dela za devet mesecev in akontacijo za preostala dva meseca, v odnosu na ustvarjeni dohodek, ki bo na koncu poračunan po zaključnem računu za leto 1978.

Odbor je odobril skupnosti otroškega varstva Šentjur 4.000 din za kritje stroškov letovanja otrok delavcev TOZD jeklarne — valjarne.

Člani odbora so dogovorili program dela osnovne organizacije sindikata do konca poslovnega leta. Nekaj važnejših nalog:

— pregled dela delegacije zboru združenega dela,

— pregled dela delegacij SIS,

— priprava na letno konferenco osnovne organizacije sindikata, ki bo 13. decembra tega leta.

Ob ugotovitvi, da je zadnje čase zelo slaba udeležba članov na sejah izvršnega odbora, je predsednik opozoril prisotne na večjo resnost pri delu v sindikatu.

14. SEJA LETNE KONFERENCE OOS ŽELEZARNE ŠTORE

V torek, dne 24. 10. 1978 je bila 14. seja sveta konference OOS Železarne Štore. Osrednja točka dnevnega reda je bila posvečena pripravi na konferenco o družbenem standardu v železarni, ki bo 21. 11. 1978. Konferenca naj bi začrtala smernice za razvoj družbenega standarda vnaprej. Da bi se lažje opredelili za naloge osnovnih organizacij in vseh subjektivnih sil pri razvijanju družbenega standarda je prav, da na konferenci temeljito ocenimo obstoječe stanje. V dokumentih IX. kongresa Zveze sindikatov Slovenije, o katerih smo v železarni že razpravljali, so opredeljene tudi naloge sindikata na področju delovnih ter življenjskih razmer delavcev ter družbenega standarda. Predstoječa konferenca nudi vsem nam možnost in dolžnost, da naloge začrtane v dokumentih po teh vprašanjih tudi konkretiziramo. Podane so bile zadolžitve in sprejeti določeni sklepi tako, da bi konferenca resnično uspela.

V drugi točki dnevnega reda je svet konference sprejel sklep, da se vse letne skupščine osnovnih organizacij sindikatov izvršijo v mesecu decembru, letna konferenca sindikata Železarne Štore pa v mesecu januarju prihodnjega leta. Sklenjeno je tudi bilo, da bo osrednja točka dnevnega reda na letnih skupščinah »izvajanje oz. uveljavljanje zakona o združenem delu.

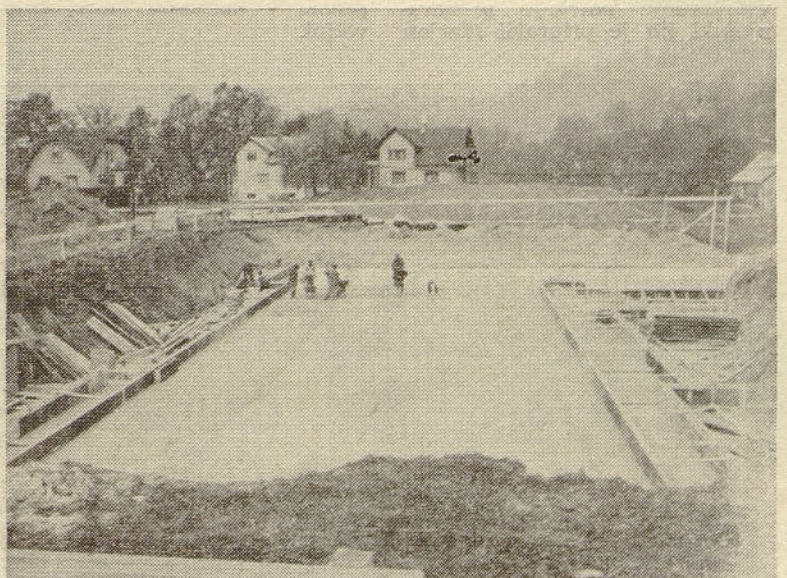
Svet je odobril Medobčinski organizaciji slepih in slabovidnih finančno pomoč v višini 1.500 din za organizacijo republiškega prvenstva v kegljanju.

Sindikat bo tudi letos omogočil članom kolektiva nabavo smučarske opreme na kredit. Ob tem je svet zadolžil komisijo za rekreacijo za izvedbo organizacijskih in tehničnih stvari v zvezi s tem.



Udeleženci rekreacijsko-zdravstvenega oddiha v Poreču

in nam obrazložili pomen te rekreacije in takoj nato smo odšli na ogled bližnje okolice in športnih objektov, kar je bilo začudenja vredno. Med tem ogledom so nam obrazložili zgodovinske pomembnosti, najbolj pomembno je to, da v največji sezoni sam Poreč lahko sprejme 80.000 letoviščarjev. V naslednjih dneh je bil delovni urnik športne rekreacije od 8.00—10.30 in popoldan od 16.—18. ure. Rekreirali smo se v raznih športnih panogah (streljanje, mini golf, kegljanje, telovad-



Osnovni temelji prihodnjega Zdravstvenega doma so nared za nadaljnjo gradnjo. Dela uspešno izvaja »INGRAD« Celje, delovna enota Laško

Praktikanti se usposabljujejo

V 9. številki Štorskega železarnja smo se seznanili s tovariši iz Libije, ki si pridobivajo valjarske in vzdrževalske izkušnje v Železarni Štore v TOZD jeklarn in valjarn.

Čas hitro mineva in od takrat, ko smo se prvič srečali, je minilo že več kot tri mesece.

Po uspešni uvajalni dobi (učenje jezika, ureditev stanovanja, spoznavanja okolja), so se vsi tovariši iz Libije uspešno vključili v delo.

Ramšak, skupino elektro vzdrževalcev pa vodi s sodelavci Vlado Renčelj.

Učenje jezika je organizirala Delavska univerza Celje, osnove metalurgije pa je predaval dipl. ing. Ploštajner. Organizirano imamo tudi mentorstvo iz praktičnega dela pouka, tako da valjarje vodi Edi Selič, elektro vzdrževalce Anton Novačan, skupino mehanskega vzdrževanja pa Martin Rojc.

Moramo reči, da so se tovariši iz Libije dobro vključili v okolje,

Ob obisku tov. Yunisa, ki predstavlja Železarno Tripolli in je odgovoren za prakso bodočih sodelavcev, je izrazil zadovoljstvo tako glede na organizacijo pouka, kot na nastanitev varovan-
 cev.

Dne 8. novembra smo imeli redni sestanek z vodji skupin in predstavnikoma SMELTA ing. Masoudom in ing. Miškovičem. Skupno smo ugotovili, da pouk poteka na podlagi dogovorov, da posebnih problemov, ki bi jih bilo potrebno reševati ni in da so tudi posamezniki s prakso zadovoljni. Dokaz, da je ugotovitev resnična, je tudi to, da želijo tako firma SMELT, kot tudi predstavniki iz Libije, da se ves pouk oziroma praksa, ki je predvidena tudi v nekaterih drugih organizacijah, organizira samo v Štorah. To pomeni, da bodo tovariši iz Libije v Železarni Štore 8 mesecev, nekateri pa celo 10, če bo Železarna Štore omenjeno obveznost lahko sprejela.

Ob tej priložnosti je prav, da поблиže spoznamo vodjo praktikantov, ki ima tudi dolžnost voditi skupino elektro vzdrževanja, to je Mohamed Ali Saad el Trabelsi.

Ali Saad je že bil leta 1973 v Železarni Štore in je vršil prakso na elektro vzdrževanju za potrebe elektro jeklarne v Železarni Tripolli. Poznan je kot prijazen in discipliniran ter za vse probleme sprejemljiv sotovariš. Skupno z njim rešujemo vprašanja, ki zanimajo tako libijske praktikante, kot SMELT in Železarno

Štore. Tovariš Ali povezuje skupino praktikantov prek libijskega poslaništva v Beogradu z Železarno Tripolli.

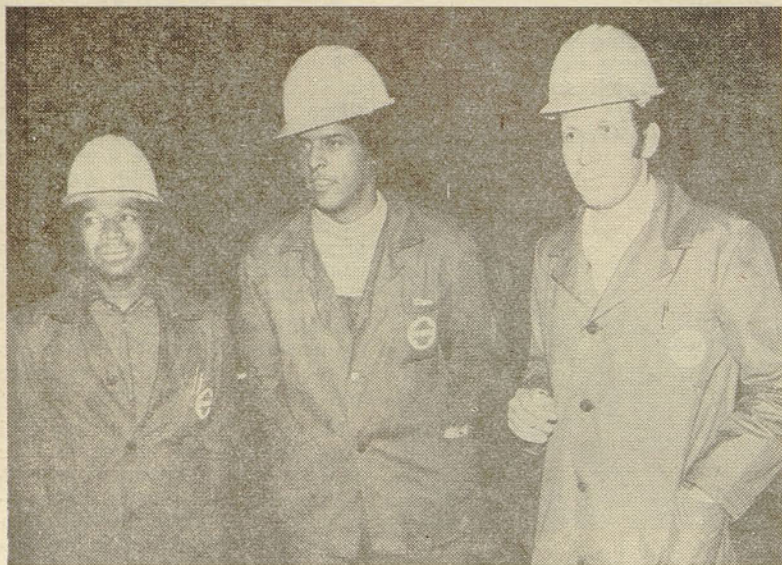
Ob vprašanju, kako je sprejel odločitev, da je ponovno prišel v Jugoslavijo, je povedal, da Jugoslavijo že dobro pozna, da ima v Zagrebu, Splitu in Celju veliko tovarišev, s katerimi se dobro razume.

Na vprašanje, kako poteka praksa in če je z načinom pouka zadovoljen je povedal, da se praksa in način pristopa k njej od prejšnjih bistveno razlikujeta in da je z uspehi, ki so doseženi dosedaj, zelo zadovoljen.

Libijski tovariši so si ob delu in v prostem času s svojim nastopom pridobili zaupanje in imajo že prijatelje, s katerimi preživijo del prostega časa. Tov. Edi Selič je s pomočjo ostalih v valjarni II, ki so zadoženi za rekreacijo, organiziral v preteklem mesecu športno srečanje pod naslovom »MEDNARODNA NOGOMETNA TEKMA — LIBIJA : JUGOSLAVIJA«, ki je bila odigrana na stadionu Železarne Štore na Lipi.

Tekma je potekala v tovariškem vzdušju, vsi udeleženci so se vedli športno, po tekmi pa je bilo organizirano tovariško srečanje obeh moštev in še nekaterih, ki so čutili potrebo, da spodbudijo gesto, ki zbližuje narode, v tem primeru tovariše iz prijateljske Libije ter tovariše iz Železarne Štore.

Ferdo Haler, ing.



Naši gostje — praktikanti iz Libije — na usposabljanju v TOZD jeklarne — valjarne z desne proti levi: ing. Masoud, Mohamed Ali, Abdulah Ali Said

Splošni del prakse so že opravili, pred tem pa seveda končali tečaj srbohrvatskega jezika in osnove metalurgije. Sedaj so posamezniki razporejeni na opravila, ki jih bodo opravljali na delovnih mestih v valjarni Železarne Tripoli, ki je v zaključni fazi izgradnje. Ob delu je organizirano teoretično izpopolnjevanje, in sicer za tri skupine. Splošno za vse je bilo pripravljeno predavanje iz varstva pri delu. Za skupino valjarjev so pripravljena predavanja, ki jih vodi ing. Selčan, za skupino mehanskega vzdrževanja potekajo predavanja, ki jih je pripravil Marjan

v naše delovne navade, kljub temu pa jim dela slovenski oziroma srbohrvatski jezik težave, in jezikovno znanje, ki so si ga pridobili ne zadošča za normalen potek pouka. SMELT Ljubljana je sprejel v delovno razmerje tovariša Masuta, ing. metalurgije, ki prisostvuje vsem predavanjem in pomaga slušateljem, ki so razdeljeni v manjše skupine pri teoretičnem ter praktičnem pouku.

Glede na preteklo obdobje ocenjujemo, da je učenje uspešno in da so tovariši iz Libije, ki so na praksi v Železarni Štore, zadovoljni.

Kaj je s prometno ureditvijo Štor?

Več kot dve leti tečejo razgovori s Komunalno skupnostjo Celje in pristojnim občinskim organom za zaporo ceste skozi železarno. Izdana je bila že odločba da se lahko cesta zapre, vendar je bila ta odločba zavržena, zaradi pritožbe Krajevne skupnosti Štore, ki ugotavlja, da niso dani pogoji za to zaporo. Odločba je bila razveljavljena z utemeljitvijo, da je treba predhodno rekonstruirati cesto skozi Lipo za tovorni in avtobusni promet, ter varnost pešcev. Zato je naša delegacija SIS Komunalne skupnosti za amandmajem dosegla, da se planira sredstva za ureditev ceste v letu 1977. Kljub večkratni intervenciji pri Komunalni skupnosti, da se cesta Godec—šamotna usposobi za povečan promet nismo uspeli, Komunalna skupnost namreč zahteva, da železarna sodeluje s finančnimi sredstvi 1.140.000 din pri tej investiciji, ker so sredstva katere je skupnost odobrila premajhna za usposobitev ceste, ki terja razširitev in ureditev pasu za pešce od mostu do križišča pri plavžu.

Drug problem, ki je še vedno odprt je gradnja pohoda ali nadhoda preko tirov na železniškem postajališču Štore. ŽG — ŽTP Ljubljana, TOZD sekcija za vzdrževanje prog Celje je dolžna po predpisih zgraditi varen prehod iz enega na drugi peron. Izbrali

so najcenejšo varianto, nadhod z železno konstrukcijo. S strani železarne smo oporekali to varianto in zahtevali, da se zadeva ponovno prouči, kjer bi bil nadhod neprimeren, saj bi ga potniki ne uporabljali. Skupno s krajevno skupnostjo Štore smo predlagali varianto, da se izdela podhod, ki bi istočasno služil za vstop v železarno. Predstavniki ŽTP so takoj ugotovili, da je to dražja varianta in zahtevali da železarna sodeluje s finančnimi sredstvi to je 2 milijona dinarjev.

Kljub večkratnim razgovorom se zadeva v dveh letih ni premaknila. Kakor smo seznanjeni ŽTP načrtuje za leto 1979 gradnjo podhoda iz enega na drugi peron brez podaljška, ki bi služil za vstop v železarno.

Skupno s Krajevno skupnostjo Štore smo zahtevali ureditev naprav v križišču Godec in Štore. Postavljeni so bili prometni znaki. Označba prehoda za pešce pri Godecu ni bila izvršena, ker se smatra, da je brez svetlobne signalizacije za pešce zelo nevarna, ker bi se na označenem prehodu pešec počutil varnega, voznik pa zaradi kratke razdalje ne bi uspel pravočasno ustaviti vozila. Iz tega sledi, da problem ostaja odprt dokler ne bo zgrajen nadvoz ali svetlobna signalizacija.

(Nadaljevanje na 13. strani)



Posnetek pred nogometno tekmo »Libija : Jugoslavija«

iz krajevne skupnosti ŠTORE

Prihajajo — tako vsaj izgleda slika v času pisanja tega dopisa — deževni jesenski dnevi. To pa ni vzrok, da ne bi naša krajevna skupnost nadaljevala svoje žive dejavnosti, tako na komunalnem kakor tudi na družbenopolitičnem področju.

Dve veliki investiciji (za razmere štorske krajevne skupnosti) sta že pokazali svoje oblike. Most na Opoki je gotov in pričeli so z asfaltiranjem ceste v Kompolah. Izpolnjuje se torej davna želja marljivih in složnih Kompolčanov, ki so vložili veliko truda pa tudi denarja v to svojo cesto.

prigrizkom in morda kakšnim kozarčkom okrepčila. To bo prva akcija te vrste v skupni režiji krajevne skupnosti, odbora SZDL in pa Rdečega križa. Posebne delegacije bodo ob enem obiskale domove ostarelih, kjer prebivajo naši krajanjani.

V preteklem mesecu sta bila dva zbora občanov, in sicer v Kompolah ter v osnovni šoli v Štorah. Obravnavana je bila ekonomsko-ekološka sanacija Cinkarne in pa finančni plan Krajevne skupnosti Štore za prihodnje leto. Odveč bi bilo obremenjevati še to naše tovarniško glasilo s



Stanovanjska hiša Štore 68. Za najlepše okolje so zaslužni stanovalci

Na zadnji seji sveta skupščine je bilo predloženo, naj bi v mesecu novembru enkrat zbrali vse občane, starejše od sedemdeset let in jih primerno postregli s

stavki iz poročil in razprav ter drugih oblik informacij — vse to v zvezi z žgočim problemom Cinkarne. Dnevno časopisje in občinski informativni list INDOK so

Kaj je s prometno ureditvijo Štor?

(Nadaljevanje z 12. strani)

Parkirni prostori za Štore II so za nekaj časa rešeni. Treba pa je takoj rešiti problem v Štorah I, kajti število osebnih avtomobilov tako hitro narašča, da je ves prostor pri Zdravstveni postaji Štore zaseden. Zato se večkrat pojavi problem dostopa do vhoda v ordinacijo z rešilnim avtomobilom. Zaradi snega v zimskem času se bo ta prostor še zmanjšal, tako da smo primorani zasilno urediti parkirni prostor pri avtobusni postaji. Dne 10. 11. 1978 je bil na pobudo Krajevne skupnosti Štore in železarne sklican sestanek s Komunalno skupnostjo Celje v zvezi z ogledom prostorov za postavitev pokritih avtobusnih postajališč. Dogovorjeno je, da se pri avtobusnem postajališču Godec postavi pokrita postajališča, ki bodo služila tako delavcem železarne kot krajanom Lipe, ki so vezani na to avtobusno postajo. Prav tako bodo predstavniki Komunalne skupnosti pomagali izposlovati dovoljenje, ki ga potrebujemo pri ureditvi parkirnega prostora

zaradi vstopa in izstopa na parkirni prostor iz republiške ceste.

V zimskem času je problem čakalnica za tiste delavce, ki se vozijo z vlakom in čakajo na postajališču celo po eno uro. S tem ko je bila ukinjena železniška postaja je bila ukinjena tudi čakalnica za potnike. Da bi omogočili zavetišče pred mrazom delavcem, ki se vozijo z vlakom smo skupno s Krajevno skupnostjo Štore uspeli izposlovati pri ŽG — ZTP Ljubljana, TOZD Sekcija za vzdrževanje prog Celje, da nam da ta prostor brezplačno v najem. S tem, da ga sami vzdržujemo. Tako bo rešen tudi ta problem.

Dogovorjeno je, da si bo občinski prometni inšpektor oddelka za notranje zadeve ponovno ogledal kritične točke v Štorah, ki nastopajo zlasti ob konicah, to je ob 6. in 14. uri, kajti kljub prepovedi še vedno avtobusi na relaciji Celje—Rogaška Slatina uporabljajo postajališče na cesti, namesto na avtobusni postaji. Zato ovirajo potek prometa.

povedali vse, kar se da povedati. Zbor občanov v Štorah je bil relativno slabo obiskan, vendar je bila razprava živahna. Organi celjske občine in družbenopolitični forumi naj vnaprej sproti obveščajo prebivalstvo o poteku sanacije, ki mora teči strogo po programiranem planu. Takšen je glavni zaključek obeh zborov občanov v zvezi s sanacijo Cinkarne.

MLADINA iz Štor in zaselkov se je tokrat izkazala. Skupaj z bodočimi medicinskimi sestrami iz Celja so prijeli mladi za krampe in lopate ter na ta način pomagali starejšim krajanom dveh okoliških zaselkov splanirati precej kubikov cestnega gramoza. Po prvi akciji so prišli fantje še dvakrat in postorili, kar je še ostalo od prej. Mladinci so organizirali

tudi dobro obiskan ples v avli kulturnega doma. Mi starejši, ki nam vsaka pomoč pride prav, še predvsem pri urejanju slabih cest, smo mladim za lepo dejanje hvaležni.

Pa še tale zadeva je vredna omembe, pozornosti in pohvale: katere družbena hiša na našem območju se lahko ponaša z lepše urejenim okoljem, kot četvorček na Lipi številka 68, nasproti doma Ljudske tehnike? V tako vzorno urejen »vrt« so Karli Doberšek in ostali trije sostanovalci vložili verjetno veliko truda, toda izplačalo se je. Mi jim lahko le čestitamo!

Objava krajanom: v pisarni Krajevne skupnosti Štore so uradne ure odslej tudi vse delovne sobote v Železarni.

Jok

Vožnja po avtomobilski cesti

Gotovo vas je še precej, ki se boste prav te dni odpravljali na zaslužni dopust. Verjetno vas bo pot zanesla tudi na avtomobilsko cesto, če ne zdaj, pa kdaj drugič; zato ne bo odveč, če spregovorimo o nekaterih posebnostih vožnje na avtomobilski cesti. Proti morju se boste po njej lahko peljali od Vrhnike do Razdrtega. Naj pa tudi povem, da je prometni režim zelo sodoben na Sloveniki Arja vas—Hoče, le da to še ni avtomobilska cesta, ampak le cesta, ki je rezervirana za promet motornih vozil, ker je zgrajeno le polovico vozišča, čemur botruje pomanjkanje denarja. Zato na tej cesti ni posebnega prehitevalnega pasu in vozna pasova za nasprotni promet med seboj nista fizično ločena, kar seveda narekuje večjo previdnost, predvsem pri prehitevanju.

In ne pozabimo, na cestah, ki so rezervirane za promet motornih vozil, smemo voziti največ 100 km/h. Ostali pogoji vožnje oziroma prometni režim pa je enak vožnji na avtomobilski cesti.

Poglejmo posebnosti vožnje na avtomobilski cesti. Prva je ugotovitev, da smejo zapeljati na to cesto le motorna vozila in to tista, ki lahko razvijejo večjo hitrost od 40 km/h. Na tako cesto lahko voznik zapelje le skozi cestninsko postajo. Na vseh priključkih in izhodih, ki so vedno z desne strani, so okrog 250 m dolgi, pospeševalni in zaviralni pasovi. Njihov namen že ime samo razlaga. V promet se pravilno vključimo tako, da hitrost pospešujemo na pospeševalnem pasu in se že z dovolj veliko hitrostjo vključimo v promet na vozni pas, s čimer preprečimo oviranje tistih vozil, ki že vozijo po voznem pasu. Podobno ravnamo tudi, ko hočemo zapeljati s take ceste. Na zaviralni pas na desni strani zapeljemo z nezmanjšano hitrostjo takoj, ko nam označbe na vozišču pokažejo njegov začetek in začnemo zavirati šele na njem, dokler hitrosti toliko ne zmanjšamo, da se bomo lahko varno vključili iz avtomobilske ceste.

Sestavni del avtomobilske ceste je tudi odstavní pas, ki je desno od rumene neprekinjene črte. Odstavní pas ni namenjen za ustavljanje z vozili, da bi si ogledovali okolico, tem prespali kar v avtu ali pa celo pripravili piknik.

Odstavní pas je namenjen samo za to, da nanj zapeljemo ali potiskamo pokvarjeno vozilo, da ne bi oviralo prometa. Pri tem ne pozabimo na zavarovanje vozila: postavljanje varnostnega trikotnika, uporaba varnostnih utripalk, ponoči prižgemo pozicijske luči. In kaj s tem pokvarjenim avtom? Kakšen znanec bi nam pomagal odvleči kar z vrvo — vendar to bi bilo hudo narobe. **Pokvarjena vozila sme odvleči le posebno vozilo**, ki ima utripajočo rumeno luč na strehi in prednji ali zadnji del pokvarjenega vozila obesi ali naloži na vlečno vozilo oziroma na njegovo posebno prikolico. Vleka je dovoljena do prvega odcepa z avtomobilske ceste. Vlečno vozilo bomo na avtomobilski cesti priklicali na pomoč s telefonom, do katerega nas napotijo modre nalepke oziroma prometni znaki, na katerih je narisana telefonska slušalka in puščica, ki kaže smer najbližjega telefona. Obvestilo o telefonu bomo našli na vsakih 25 m, telefonski stebrički pa so narazen po 2 kilometra.

Uspešna nabava učbenikov

Tudi naša osnovna šola v Štorah se je odločila, da bomo dobili učenci učbenike zastonj. No, skoraj zastonj.

Ob koncu šolskega leta smo učenci vse učbenike oddali v šoli. Med počitnicami je šola dokupila vse manjkajoče knjige in delovne zvezke. Starši so za nabavo potrebsčin odšteli majhno vsoto denarja. Za nas učence je bilo to prijetno presenečenje. Na vsaki klopi nas je čakal kupček knjig in delovnih zvezkov. Tako smo dobili vse potrebno za pouk, brez zamudnega čakanja in drenjanja po knjigarnah. Šola je preložila to nadležno skrb z ramen staršev in jih tako razbremenila. Upam, da bo šola to akcijo nadaljevala tudi v prihodnje in razbremenila učence in njihove starše.

Klara Sovinc
6. c OŠ Štore

Uspehi generacij

O delu in uspehih gasilcev Železarne Store je bilo napisano že več sestavkov, toda letošnji rezultati zaslužijo še posebno pozornost. Že lansko leto se je društvo vključilo v tekmovanje, katerega je v počastitev Titovih

mentorja — vodjo krožka s pionirji. Po končani demonstraciji so dali sodelovanju med šolami in gasilskim društvom največje priznanje.

V društvu je vključeno preko 50 pionirjev in mladincev, od ka-

silskih veteranov, to je gasilcev v starosti nad 50 let. Tekmovalo je 14 enot, izmed katerih je v skupini 7 članov, domača enota osvojila prvo mesto, v skupini 9 članov pa Trnovlje-mesto. Značilno je, da je bilo Gasilsko društvo Železarne Store tudi iniciator in organizator prvega takšnega tekmovanja leta 1968 pri Mlinarjevem Janezu.

Tudi ostali člani niso mirovali. Na občinskem tekmovanju, ki je bilo v Štorah sta nastopali 2 moški in 1 ženska ekipa. Posebno pozornost zasluži moška ekipa, sestavljena izključno iz letnikov 1938. Splošno mnenje je bilo, da je med slovenskimi gasilci to edinstven primer. Večina teh članov izhaja iz prve generacije pionirjev — leta 1951 — in so še danes nosilci društvene dejavnosti. Tudi ženska ekipa, po več letih mirovanja, letos ponovno dosega prav lepe uspehe.

Vse tri ekipe so na občinskem in področnem tekmovanju v svojih skupinah osvojile prvo mesto.

Doseženi uspehi, ki jih lahko upravičeno imenujemo uspehi generacij, so poročstvo, da bo po-



Cez lestev med štafetnim tekom veteranov



Desetina veteranov pred nastopom v vaji s hidrantom

in partijskih jubilejev razpisala Gasilska zveza Slovenije. Rezultati so razveseljivi, saj je le malo katero društvo v Sloveniji doseglo takšne uspehe, med industrijskimi pa lahko trdimo, da nobeno. Ti uspehi se odražajo predvsem v preventivni dejavnosti, v sami delovni organizaciji, kar je prispevalo k zmanjšanju števila požarov.

Zavidljive uspehe je društvo doseglo tudi pri usposabljanju pionirjev in mladine na požarno preventivnem področju. Že nekaj let uspešno delujejo gasilski krožki na osnovnih šolah v Štorah in Kompolah. Zaradi izredno dobrih uspehov na tem področju je Gasilska zveza Slovenije izbrala Store kot vzorec za delo z gasilskimi krožki. Dne 13. in 14. oktobra je bil na Osnovni šoli v Štorah seminar za mentorje občinskih gasilskih zvez iz vse Slovenije. Mentorji so bili prisotni v razredih in spremljali razgovor

terih je polovica deklic. Le-ti so na tekmovanjih dosegli naslednje rezultate:

— na občinskem tekmovanju v Celju je sodelovalo 5 ekip, od katerih so dosegle 3 ekipe prvo mesto, 1 ekipa drugo in 1 ekipa četrto mesto;

— na republiškem tekmovanju v Brezicah so od štirih tekmovalnih ekip dosegle 3 ekipe drugo in 1 ekipa četrto mesto. Skupaj je tekmovalo 180 tekmovalnih ekip;

— na republiškem tekmovanju za mladinke v Ravnah na Koroškem so naše mladinke osvojile prvo mesto.

Mladi gasilci in gasilke pa skrbijo tudi za red in čistočo v okolici gasilskega doma, z zbiranjem odpadnega materiala pa si omogočijo vsakoletno letovanje na Debelem Rtiču.

Društvo pa ni pozabilo starejših članov, saj je bilo organizator 10. jubilejnega srečanja ga-

PRIJETNO GOSTOVANJE

AMATERSKO GLEDALIŠČE »ZELEZAR« CELJE-STORE PONOVO NA OKTOBRSKIH SREČANJH GLEDALISKIH SKUPIN V PARACINU

V dneh od 20. do 22. oktobra smo bili člani AMATERSKEGA GLEDALIŠČA »ZELEZAR« gost Mestnega amaterskega gledališča Paračin, s katerim krepimo prijateljske vezi že šest let. V okviru njihovih vsakoletnih oktobrskih srečanj amaterskih gledališč je vsako drugo leto povabljen tudi naše gledališče, prijatelji iz Paračina pa nam obiske vračajo.

Tokrat smo se jim predstavili s Cankarjevo dramo »Kralj na Betajnovi« v režiji Boruta Alujeviča, igralca Slovenskega ljudskega gledališča Celje.

Tovariši iz Paračina so nas v poznih večernih urah sprejeli pred mestnim amaterskim gledališčem v Paračinu nasmejani in radostnih obrazov. Stiski rok in prijateljski poljubi so pričali, kako tesna in prijateljska vez je vzpostavljena med obema gledališčema.

V avli gledališča je že kar kmalu postalo zelo živahno. Čeprav utrujeni od dolge vožnje, smo ob gostoljubnih srbskih prijateljih pozabili na utrujenost. Veselje je bilo nepopisno, objeti smo zapeli in zaplesali kolo. Naši prijatelji iz Paračina so v petju slovenskih pesmi že pravi mojstri in tudi mi smo se po nekajkratnih generalkah v času potovanja z avtobusom s petjem srbskih pesmi kar dobro odrezali. Takšno veselo razpoloženje je trajalo pozno v noč, kazalci na urah pa so nas neusmiljeno opozarjali, da moramo k počitku, saj so nas

v naslednjem dnevu čakale obveznosti.

Sobotno, sicer deževno jutro, ki pa ni bilo ovira za naše dobro počutje, je minilo ob prijateljskih pogovorih in izmenjavah stališč in izkušenj s področja gledališkega ustvarjanja. Po ogledu zgodovinskih znamenitosti mesta Paračin in okolice, smo se počasi pripravljali za nastop, predvsem je z delom morala pohiteti naša tehnična ekipa.

V večernih urah je bilo pred mestnim gledališčem zelo živahno, kar je že v naprej dalo slutiti, da si želi našo predstavo ogledati širše paračinsko občinstvo.

Zastor se je odprl in besedo smo dobili mi, da s kakovostno uprizoritvijo nagradimo zaupanje paračinskega občinstva.

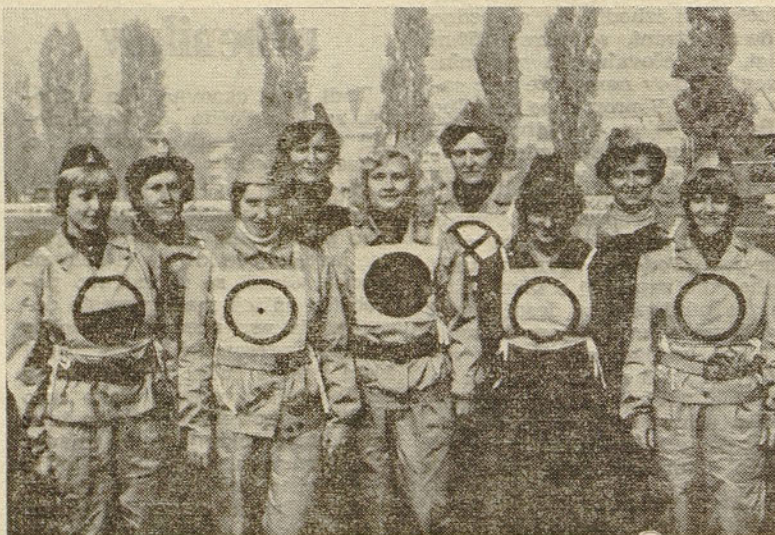
Ob podelitvi priznanja so nas predstavniki Mestnega amaterskega gledališča, očitno radostni, ponovno predstavili paračinskemu občinstvu, jih seznanili z našimi že tradicionalnimi izmenjavami gostovanj in izrazili iskreno željo, da jih kmalu zopet obiščemo in jim podarimo tako briljantno predstavo, kot je bila uprizorjena na ta dan.

Po podelitvi cvetja in čestitk smo se od občinstva poslovili s priklonom, aplavz pa nas je spremljal vse do garderobnih prostorov.

Družabno prijateljsko srečanje se je nadaljevalo ob bogato obloženih mizah in ob prijetnih zvokih srbskih narodnih pesmi.

Politični in kulturni predstavniki mesta Paračin so nam ob pozdravnem govoru nazdravili in nam čestitali k tako uspešni uprizoritvi »Kralja na Betajnovi« ter izrazili hotenje in veliko

(Nadaljevanje na 15. strani)



Veselje po uspešno končanem tekmovanju (od leve proti desni: Jožefa Šeško, Hedvika Nušev, Rezi Fridl, Frida Križnik, Katja Ivačić, Agica Meze, Biserka Tajnikar, Majda Vrzel in Mili Šlatau)

VIDNO MESTO PROMETNI VZGOJI OTROK

Počitnice so minile in tako je konec prostosti — začenjajo se vsakodnevne skrbi v zvezi s šolo.

Starši in šole imajo skupne skrbi v zvezi z izobraževanjem in

vzgojo otrok. Ta skrb se kaže tudi v tesnem sodelovanju med njimi.

Tudi na področju prometne vzgoje je tako — predvsem zato, ker se tako šole, kot starši zavedajo nevarnosti dnevne poti otroka v šolo in domov. Le tesno sodelovanje in obojestransko vplivanje na otroke bo pripomoglo, da se bodo otroci znali prilagoditi in obvarovati nevarnosti v prometu. Ceste omogočajo vse večji in gostejši promet, s tem pa postanejo tudi za naše šolarje nevarnejše, kar dokazujejo tudi statistični podatki prometnih nesreč.

V proces iskanja najvarnejše poti v šolo se moramo vključiti prav vsi in predvsem s svojimi zgledi posredovati tudi način prometno pravičnega ravnanja. V veliko pomoč so lahko tistim najmanjšim tudi starejši sošolci, če prevzamejo soodgovornost, da bodo najmlajše pomagali zavarovati na poti v šolo in domov. S tem dosežemo dvojno korist, saj sta-

rejši učenci s tem pripomorejo tudi k svoji lastni varnosti.

Spoznati najvarnejšo pot v šolo in jo pravilno uporabljati, je naloga, kateri se je treba najprej posvetiti. Praviloma morajo to storiti starši. Pri tem ne smemo nikoli pozabiti, da otroci niso majhni odrasli. Otroci, ki niso poučeni o pravilni hoji in prečkanju ceste, ne morejo biti krivi prometne nezgode. Za take nesreče so krivi tisti, ki otroka o nevarnosti in pravilnem ravnanju niso poučili. Res pa je, da zaradi take nedopustne malomarnosti postane žrtev naše neodgovornosti otrok — naše največje bogastvo.

Vsi starši bi morali v prvi fazi z otroki hoditi v šolo že pred začetkom šole, v nadaljevanju pa otrokom prepustiti vodenje staršev po isti poti, da ugotovimo, kdaj so otroci usposobljeni za samostojno pot. Pri tem seveda ne smemo pozabiti na upoštevanje cestno prometnih pravil, ki omogočajo varno hojo in prečkanje ceste.

Seveda pa učenci danes ne hodijo samo peš v šolo. Marsikdo se vozi z avtobusom ali pa celo sam s kolesom. Nanj torej prežijo še dodatne nevarnosti, za katere mora biti otrok osveščen, da se jih zna izogibati.

Vsa ta razmišljanja nas prav gotovo obvezujejo, da s skupnimi prizadevanji, nenehnim stremljenjem za povečano varnostjo na naših cestah nudimo vso pozornost našim najmlajšim udeležencem v prometu pri njihovi prometni vzgoji in razvijanju prometne morale nasploh.

600, mogoče celo 700 mrtvih na leto samo na slovenskih cestah kliče nas žive, da po svojih močeh in sposobnostih storimo vse, da zavarujemo svoja življenja in življenja drugih, posebno še življenja našega življenja in naših otrok.

ZAHVALA

Ob nenadni smrti mojega moža Franca Plevnika — delavca ekspedita Železarne Štore, se zahvaljujem sindikalni organizaciji Železarne Štore, delovnemu kolektivu železarne in delavcem ekspedita za izkazano mi pomoč ob tragičnem trenutku.

Iskreno se zahvaljujem godbi na pihala in štorskim železarjem za spremstvo ob pogrebu.

Vsem iskrena hvala.

Terezija Plevnik,
Podčetrtak 64

ZAHVALA

Vsem, ki so spremljani na zadnji poti v prerani grob našega nad vse ljubljenega moža in očeta

KARLA KORENA

Vsem prijateljem, znancem in sodelavcem ter članom kolektiva Železarne Štore se iskreno zahvaljujem za pomoč v težkih trenutkih.

Posebna zahvala dr. Hrušvarju, tov. Dragu Kramperšku in tov. Ivanki Gardina za požrtvovalnost.

Globoko žalujoča žena
Kristina Koren in sin
Karlo

ZAHVALA

Ob boleči izguba dragega moža, očeta in starega očeta

FRANCA TOFANTA

iskrena zahvala Železarni Štore za darovane vence, godbi na pihala Železarne Štore, pevcem iz Vojnika za ganljive pesmi ter gospodu župniku za tolažilne besede pri odprtem grobu.

Zahvala tudi vsem sorodnikom, sosedom in znancem za darovane vence in cvetje ter izrečeno sožalje.

Žalujoča žena Alojzija
s sinovoma in hčerko
ter ostalo sorodstvo

A. T.

Zveza sindikatov Jugoslavije

Zgodovina našega razrednega sindikalnega gibanja sega veliko let nazaj. Po prvi imperialistični vojni je položil delavski razred Jugoslavije — na kongresu sindikalnega zedinjenja od 21. do 23. aprila 1919 v Beogradu — temelje revolucionarne sindikalne borbe proti domači in svetovni buržoaziji. V revolucionarnem obdobju 1918—1921 so sindikati pod vodstvom Partije dosegli vrsto zmag. V decembru 1920 je buržoazija z zloglasno »Obznanom« prepovedala delovanje Partije in razrednih sindikatov. Vendar je delavski razred nadaljeval z borbo, organiziran v Nezavisnih sindikatih, pozneje pa v reformističnih sindikatih URSS, ki jih je spremenil v revolucionarno organizacijo, zaradi česar jo je vlada Cvetković—Maček v decembru 1940 prepovedala. Delavci so nato na pobudo in pod vodstvom Partije ustanovili v podjetjih odbore delavske enotnosti, ki so sodelovali v pripravah na upor.

Vsdržavna sindikalna konferenca, ki je bila v Beogradu januarja 1945, je manifestirala enotnost osvobojenega delavskega razreda ter določila pomen, vlogo in osnovne naloge sindikatov v novi domovini. Zveza sindikatov Jugoslavije je eden od ustanoviteljev Svetovne sindikalne federacije. Ko pa se je Svetovna sindikalna federacija spremenila v orodje sovjetskih revizionistov marksizma, so naši sindikati izstopili iz njenih vrst.

R. U.

PRIJETNO GOSTOVANJE

(Nadaljevanje s 14. strani)

željo, da naše vezi ostanejo tudi v prihodnje tako pristne in ne skaljene.

Ni nas presenetila želja naših prijateljev po pobratimskih odnosih obeh gledališč, saj smo iste želje skrivali že tudi mi. Popolnoma naravno, neprisiljeno se je želja obojestransko izrazila na

Celju, se nam je znova porajala radost.

Čas odhoda se je naglo bližal, morali smo odpotovati, saj nas je čakala še dolga pot. Del poti so nas spremljali naši gostitelji, ki so nas popeljali še na ogled rojstne hiše znanega srbskega narodnega heroja Branka Krsmanovića.



Posnetek s pristrčnega sprejema v Paračinu

tem srečanju. Pobratimski odnosi med obema amaterskima druženoma so vzpostavljeni že od sobote 21. oktobra, formalnosti pa bomo uredili do obiska paračinskih prijateljev v prihodnjem letu pri nas.

Veselje, pesem in ples smo v zgodnjih jutranjih urah prekinili in samo še pobratimski poljub v slovo in morali smo k počitku. Slovo je bilo takšno, kot je vsakršno, kadar se poslavljaj od svojih dragih prijateljev ampak že ob sami misli, da se v začetku drugega leta zopet snidemo v

Paračini je za nami. Zavedamo pa se, kakšne obveznosti nas čakajo, če hočemo našim prijateljem pobratimom vrniti vsaj del tistega, kar smo doživeli mi pri njih. Zavedamo se tudi, da smo s takšno obliko vzpostavljenih odnosov sprejeli nase odgovorno toda prijetno dolžnost. Prepričani pa smo, da smo opravili dokaj odgovorno poslanstvo ter da ne bomo ostali sami kot gostitelji naših dragih gostov in da bomo deležni podpore širše celjske javnosti.



Tovariši! Predlagam samo eno točko dnevnega reda in sicer: »Kako koristno uporabiti gradivo, katerega ste prejeli, ker ga niste uspeli pregledati in presudirati.«

KADROVSKE VESTI

NOVI ČLANI NAŠE ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA

Tovornik Pavla, NK delavka — komunala, Amanović Dušan, VS ing. elektrostrojništva, priprava vzdrževanja; Bajramović Enver, SS organizator — DS za ekonomiko in organizacijo, Jerič Roman, NK delavec, TT montaža, Jagodič Srečko, maturant gimnazije, TT montaža, Vuković Franjo, NK delavec iz elektroplavža, Majdanac Muhamed, NK delavec — elektroplavž, Posedel Alojz, absolvent ek. fakult., DS za komerc. posle, Vukajlovič Milanka, NK delavka — komunala, Kobe Branko, SS komerc. tehnik — DS za komerc. posle, Arnšek Edmond, KV avtomehaničar — energetska obrat, Saltirovski Nikolčič, NK delavec, livarna II, Zanoški Zlatko, KV orodjar — MO orodjar, Kladnik Vinko, NK delavec — livarna II, Vinković Boris, KV zidar, TOZD GKSG, Čekić Desimir, NK delavec — valjarna I, Kragl Srečko, PK strugar — TT obdelava, Mehmedagić Osman, NK delavec — livarna II, Filko Franjo, NK delavec, livarna II, Gradišnik Marija, NK delavka, nadzorna služba, Leš Dragutin, NK delavec — livarna II, Selekar Martin, NK delavec, TT montaža, Motoh Milan, modelna mizar — modelni mizar KV, Prevolski Marija, SS maturant gimnazije — DS za komerc. posle, Pirš Rafael, KV livar — livarna I, Vlahović Boris, NK delavec — livarna I, Horvat Božo, NK delavec, valjarna I, Žagar Milan, KV prodajalec, TT montaža, Petrinšak Branko, NK delavec — livarna II, Dizdarevič Muhamed, NK delavec, valjarna II, Vrtarič Zlatko, NK delavec — livarna II, Harapin Josip, NK delavec — livarna II, Vrtarič Janko, NK delavec — livarna II, Lunko Ivan, NK delavec — livarna II, Švigir Viktor, NK delavec — livarna II, Somek Stjepan, NK delavec — livarna II, Asimi Ilaz, NK delavec — valjarna I, Kovarič Marjan, NK delavec — valjarna I, Arhanič Stefan, KV avtomehaničar, energetska obrat, Perc Peter, NK delavec, modelna mizar, Filko Branko, NK delavec, livarna II, Gračnar Mirko, NK delavec — elektroobrat, Hribernik Anton, NK delavec — vzdrž. transp. sred., Djuljić Azis, NK delavec, livarna II, Pongrac Zdravko, NK delavec, livarna II, Lapčević Rade, KV strojni ključavničar, valjarna II, Riga Kristina, NK delavka, komunala, Paulović Olga, NK delavka, komunala.

IZ JLA SO SE VRNILI

Šmad Karel, NK delavec — valjarna II, Plahuta Stanislav, KV avtomehaničar — vzdržev. transp. sred., Pintar Anton, KV strojni ključ., mehanična del., Sebič Leopold, KV strojni ključ., valjarna II, Kolar Franc, NK delavec, livarna II, Kukovič Janez, KV elektromehaničar, elektroobrat.

ODŠLI PO LASTNI ŽELJI

Čurković Tihomir, PK strugar in Jauševac Maks iz obdel. litine, Ivani Zef, KV strugar in Horjak Franc, KV strugar iz obdel. valjev, Vrečer Marjan, PK rezkalec iz orodjarne, Zupanič Ivan, PK strugar iz obdel. valjev, Vrečko Aleksander, modelni mizar v modelni, Zalokar Vid, PK livar, Fijolič Milan, NK delavec in Selčan Konrad, strojni ključ. iz livarne I, Plavčak Peter, NK delavec, Belak Ivan, NK delavec, Župnek Janez, strojni kalupar in Jeromel Andrej, strojni kalupar iz livarne II, Rebernak Marjan, KV valjavec prof. iz valjarne II, Čater Marjan, KV natak in Čater Marija, NK delavka iz TOZD DPG, Grabler Danijel, KV strojni ključ. iz mehanične, Gotlin Anton, KV elektro instal. in Fajš Franc, KV elektro mehanik iz elektroobrata, Cahun Ivan, premikač, SNG delavec, Petelinšek Milan, stroj. tehnik, DS za ekonom. in org., Trupi Janez, NK delavec, DS za komerc. p. — skladišče, Košir Peter, ing. stroj., DS za inv. in razvoj.

NA POKLICNO REHABILITACIJO JE ODŠEL Vrbovšek Stanislav, KV strugar — obdel. valjev.

NA NOVO ŽIVLJENJSKO POT SO STOPILI

Pišek Andrej, TT sklad., Gorjup Karel, elektroobrat, Arlič Milan, TT obdelava, Šoba Stane, MO valji, Polak Albin, TT montaža, Drobne Igor, TT nabava, Krajšek Jože, mehanična del., Paher Dimitrij, mehanična del.

NARAŠČAJ V DRUŽINI SO DOBILI

Vrabl Ivan, TT obdelava, Golob Zvone, obdel. valjev, Ferlež Milan, mehanična del., Fendre

Branko, elektroobrat, Sajtl Ladislav, TT servisna služba, Vizjak Ivan, DS priprava proizv., Gradišnik Jože, elektroplavž, Spolenak Andrej, GKSG zidarji, Antlejš Silvo, transport, Gradišnik Marjan, livarna II, Cestnik Franc,

elektroplavž, Pušnik Alojz, valjarna I, Čanžek Janez, transport, Šmit Jože, jeklarna II, Bajrič Ferid, valjarna I, Cesar Franc, jeklarna I in Zupanc Jože, transport. VSEM ISKRENO ČESTITAMO!

UPOKOJENA



Dvoršak Franc, rojen 6. 12. 1922, stanujoč Štore 63, Celje, je bil zaposlen v Železarni že leta 1950 do 1951 in v letu 1952, ponovno pa se je zaposlil po vrnitvi iz JLA leta 1953 v splošni sektor oz. nadzorno službo za opravljanje del in nalog vratarja.

S 13. 10. 1978 je bil invalidsko upokojen.



Dolinar Stanko, roj. 4. 10. 1930, stanujoč Vrunčeva 25 c, Celje, se je zaposlil v Železarni Štore že leta 1949 do 1950, ko je odšel v JLA, ponovno pa se je zaposlil leta 1952 v livarni in opravljal ves čas jedrarska in livarska dela in naloge, nazadnje kot livar specialist.

18. 10. 1978 je bil invalidsko upokojen.

Disciplinska komisija delovne organizacije se je v mesecu septembru in oktobru sestala 3-krat in obravnavala 57 primerov kršitev delovnih obveznosti.

DELOVNO OBVEZNOST SO KRŠILI

1. STRAŠEK Stanislav, livarna II — dne 17. 8. 1978 zapustil delovno mesto za dve uri — javni opomin.

2. ČEKIĆ Radomir, livarna II — dne 19. 6. 1978 neopravičeno izostal z dela — prenehanje delovnega razmerja — pogojno za 6 mesecev.

3. KLINAR Zvone, livarna II — dne 22. 8. 1978 zapustil delovno mesto — javni opomin.

4. ZAVRŠEK Ivan, livarna II — dne 4. 9. 1978 neopravičeno izostal z dela, dne 2. 6. 1978 fizični izpad — javni opomin.

5. KUNŠEK Roman, livarna II — dne 13. 7. 1978 odklonil uporabo zaščitnih sredstev — javni opomin.

6. BLAZIĆ Spasoje, mehanična delavnica — dne 27., 28. in 31. 7. 1978 neopravičeno izostal z dela — prenehanje delovnega razmerja pogojno za 1 leto.

7. ČURKOVIĆ Tihomir, obdel. 1 — dne 3. 7. 1978 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

8. FAJDIGA Franc, jeklavlek — dne 8. in 9. 9. 1978 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

9. ŽAGAR Franc, valjarna II — dne 6., 7., 8. in 9. 9. 1978 neopravičeno izostal z dela — prenehanje delovnega razmerja pogojno za 6 mesecev.

10. ŽAVSKI Marjan, valjarna II — dne 11. 9. 1978 zamudil v službo — javni opomin.

11. SALTIROVSKI Aco, valjarna II — dne 7. 9. 1978 zapustil delovno mesto — javni opomin.

12. BOVHA Rudolf, livarna I — dne 3., 4., 5. 9. 1978 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

13. KOJTERER Peter, livarna II — dne 2. 6. 1978 fizični izpad — javni opomin.

14. JURAK Veljko, valjarna I — dne 15. 7. in 16. 9. 1978 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

15. KRAMPERŠEK Matija, valjarna I — dne 8. 9. 1978 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

16. VOVK Janez, jeklarna I — dne 22. 8. in 21. 9. 1978 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

17. PRIVŠEK Mirko, jeklarna I — dne 16. 9. 1978 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

18. BABIĆ Mladen, valjarna I — dne 24., 25., 26. in 29. 7. 1978 neopravičeno izostal z dela — prenehanje delovnega razmerja pogojno za 1 leto.

19. PERGAMOŽ Jože, jeklarna I — dne 29. 6. in 3. ter 5. 7. 1978 neopravičeno izostal z dela — prenehanje delovnega razmerja pogojno za 6 mesecev.

20. PLAVČAK Peter, livarna II — dne 16. 6. in 11. 9. 1978 neopravičeno izostal z dela — prenehanje delovnega razmerja pogojno za 6 mesecev.

Pravna služba

STORSKI ŽELEZAR — Glasilo OZD Slovenske železarne ŽELEZARNA STORE — Izhaja enkrat mesečno — Uredniški odbor: Gradišnik Frido, Gabršček Jože, Knez Peter, dipl. ing., Kavka Franc, Renčelj Vlado, Uršič Rudi, Zelič Franc, ing., Zmahar Ivan — odgovorni in glavni urednik: Kavka Franc, pomočnik urednika: Uršič Rudi. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) — Tisk: AERO Celje — TOZD grafika — Rokopisov ne vračamo.

SOZD SLOVENSKE ŽELEZARNE
ŽELEZARNA ŠTORE — ODDELEK ZA INOVACIJE

DIATI

INOVACIJE

KAJ, ZAKAJ,
KJE, KAKO



PRILOGA ŠTORSKEGA ŽELEZARJA 3

Za prva leta po vojni je bila na vseh, tudi na inovacijskem področju, značilna revolucionarna zagnanost in želja, da bi se kar najhitreje obnovilo vse, kar je bilo uničenega. Materialna nadomestila mnogokrat niso bila pomembna in inovatorji so se zadovoljevali tudi z neustreznimi nagradami. V teh prvih letih se je kazalo veliko navdušenje in samoodpovedovanje.

Vedno aktivnejše sodelovanje našega gospodarstva z ostalim svetom je med drugim ponujalo tudi številne možnosti za prenos tuje tehnologije in znanja. To je na eni strani pospešilo vključevanje v mednarodno delitev dela, na drugi pa je pričelo dušiti in zavirati lastno ustvarjalnost. Že sorazmerno kmalu po prvih začetnih uspehih je sledil opazen zastoj.

Danes je zopet vse bolj prisotna misel, da mora inventivna dejavnost postati nenehna skrb in področje vsakdanje samoupravne prakse temeljnih organizacij združenega dela. Podprla sta jo tudi X. kongres ZKJ, VII. ZSJ, pa tudi ostali družbeni dejavniki. Korak naprej je pomenila odločitev skupščine SFRJ, ki je proglasila leto 1975 (kasneje še leto 1976) za leto tehnoloških inovacij in zaščite industrijske lastnine.

Pri nas, v Železarni Štore, je inovacijska dejavnost dolga leta samo živetarila.

Vzrokov je bilo več. Med drugimi bi lahko rekli, da ni bilo prave pobude; pa tudi samoupravni akti, ki so urejali to vprašanje, niso bili vzpodbudni. Tako je bilo od leta 1957, ko smo v naši delovni organizaciji organizirano pristopili in začeli voditi evidenco, pa do leta 1974 prijaviteljskih skupno 110 inovacij ali povprečno šest na leto.

V letu 1975 se je obrnilo na bolje. Na pobudo družbenopolitičnih organizacij in vodstva podjetja je bila ustanovljena služba za inovacije, nekaj kasneje je bil sprejet ustrežnejši in vzpodbudnejši samoupravni sporazum, ustanovljeno je bilo društvo izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav — DIATI.

Rezultati niso izostali. V letu 1975 so inovatorji prijaviili 71 predlogov in prihranili delovni organizaciji 5,027.425 din, v letu 1976 so 104 inovatorji prijaviili 80 predlogov in prihranili 11,264.505 din, leta 1977 je bilo registriranih 111 predlogov, prihranki so se povzpeli na 18,031.122 din, v letu 1978 pa je bilo registriranih 80 novih predlogov, a prihranjenih je bilo 12,999.564 din.

Vse bolj prevladuje spoznanje, da je možno doseči dobre rezultate le, če vsi delavci angažirajo vse svoje fizične in umske sposobnosti.

STROKOVNO IZRAZOSLOVJE

Pri vsakdanjem delu se med avtorji različnih predlogov in tudi med ostalimi dogaja, da si nekatere izraze, ki se tičejo obravnavane problematike, razlagajo napačno. Zato v nadaljevanju navajamo nekatere izraze s tega področja, ki so po našem mnenju najaktualnejši.

Dosežki inventivne dejavnosti pomenijo izume, tehniške izboljšave, koristne predloge, nasvete, opozorila, pa tudi znanstvene, tehnične in tehnološke dosežke itd.

Inovacija je pojem, s katerim označujemo uporabo dosežkov inventivne dejavnosti v gospodarstvu itd. Torej bi lahko preprosto rekli, da pomeni inovacija uporabo izumov, tehniških izboljšav, koristnih predlogov itd. v vsakdanji praksi.

Izum pomeni novo ustvarjalno rešitev določenega tehničnega problema, ki se lahko uporabi v industrijskih ali kakšnih drugih gospodarski dejavnosti.

Patent je edina oblika zaščite izuma, ki se pridobi le na podlagi prijave izuma pri pristojnem državnem organu v predpisani vsebini in obliki. Pri nas je to Zvezni zavod za patente v Beogradu. To pomeni, da izum ni zavarovan, če ni patentiran. Pri tem je potrebno povedati tudi to, da mednarodno veljavnega patenta ni. V vsaki državi, v kateri se želi izum zaščititi, je potrebno vložiti prijavo.

Licenca je pravica do uporabe tujega patenta. Nosilec patenta s pogodbo v celoti ali delno odstopi pravico do izkoriščanja izuma drugi osebi.

Tehnična izboljšava predstavlja tehnično rešitev, izvedeno z uporabo poznanih tehničnih sredstev in tehnoloških postopkov, s katerimi se doseže povečanje produktivnosti dela, prihrankov materiala in energije, boljše izkoriščanje strojev, izboljšanje kvalitete proizvodov, kontrole proizvodnje in s tem direktno ali indirektno doprinese k povečanju dohodka. V naši vsakdanji praksi so tehnične izboljšave najmasovnejši primer inovacij.

Koristni predlogi so vsi tisti predlogi, ki ne spadajo med iznajdbe oz. izume in tehnične izboljšave, predstavljajo pa **racionalizacijo** izvajanja kateregakoli delovnega postopka. V to skupino štejemo predloge, ki predstavljajo prenašanje posameznih tehničnih izkušenj iz drugih organizacij, tako domačih kot tujih, iz strokovne literature, na osnovi opravljanja specializacij ali sodelovanja na strokovnem posvetovanju itd. in doprinesejo k povečanju dohodka.

Sem prištevamo tudi predloge, ki so v zvezi z izboljšavami na organizacijskem področju, predloge, ki se nanašajo na komercialne posle, finance, varnost pri delu, kadrovske posle itd.

INOVACIJE IN PODROČJA UPORABNOSTI

V vsaki delovni organizaciji obstajajo številna področja, kjer lahko inovatorji s svojimi idejami precej pripomorejo k večji gospodarnosti, boljši organizaciji, večji varnosti, lažjemu pristopu k delu itd. Tako posredno ali neposredno prispevajo k boljšim poslovnim rezultatom.

Tehnično-tehnološke inovacije:

- uporaba znanih odkritij ali tehničnih izboljšav za izboljšanje tehnoloških procesov, za lažje ravnanje z materialom itd.;
- ustvarjanje ali uvajanje originalnih rešitev konstrukcij, strojev ali naprav, ki imajo boljše proizvodne ali delovne karakteristike kot obstoječe;
- zamenjava orodij ali naprav z novimi, prikladnejšimi, katerih uporaba pospešuje proizvodni proces ali omogoča prihranek materiala, ki se obdeluje;
- izpopolnjevanje obstoječih konstrukcij ali naprav, pri čemer se znižajo stroški izdelave;
- usposabljanje neuporabnih ali zapuščenih strojev za uporabo v proizvodnem procesu;
- tehnični prijemi, s katerimi se prihrani material in energija;
- iznajdbe ali tehnične izboljšave, ki vodijo k zmanjšanju izmečka, okvar strojev, skrajšanju delovnega časa itd.;
- zamenjava odlitkov z drugimi, pri katerih se pospeši kasnejša izdelava ali obdelava;
- boljše izkoriščanje strojev (s predstavljanim operacij z enega stroja na drugega) ali instalacij;
- konstrukcija novega dela proizvoda ali celega proizvoda, s katerim se doseže boljša kvaliteta ali boljši plama na tržišču oz. znižanje cen;
- zamenjava dražjih vrst materialov za cenejše, pri čemer se kvaliteta proizvoda ne spremeni;
- konstrukcijski prijemi, ki vodijo do zmanjšanja števila pozicij, ne da bi pri tem kvaliteta proizvoda padla;
- izboljšanje kontrole, da bi se zmanjšale reklamacije, dodelave in izmeček;
- konstrukcije, iznajdbe ali tehnične izboljšave, ki vodijo do boljše zaščite pri delu;
- standardizacije delov;
- prijemi, ki preprečujejo zastoj proizvodnega procesa;
- prihranki goriva, maziva itd.;
- cenejše odstranjevanje odpadkov in smeti ali rešitve za njihovo koristno uporabo itd.

Inovacije organizacijske narave:

- zamenjava obstoječih obrazcev z ustrežnejšimi;
- zmanjšanje števila obrazcev;
- boljše izkoriščanje obrazcev;

- zmanjšanje števila potrebnih kopij z izboljšanjem kroženja obstoječih;
- izdajanje organizacijskih predpisov in hodogramov za vsako organizacijsko enoto;
- izboljšanje administrativnega procesa pri posameznih poslih zaradi zmanjšanja porabe časa;
- boljše kombiniranje različnih vrst dela;
- uvajanje boljših delovnih sredstev, ki olajšajo in pospešujejo delo;
- združevanje več sorodnih del na enem delovnem mestu;
- zamenjava kompliciranega dela z enostavnejšim;
- zamenjava ročnih operacij s strojnimi;
- uvajanje sodobnih polavtomatiziranih in avtomatiziranih procesov;
- preosnova organizacijske enote za izboljšanje celotnega delovnega učinka;
- uvajanje znanstvenih in modernih metod upravljanja podjetja itd.

Inovacije finančno-komercialne narave:

- nabava materiala iste vrste po nižjih cenah;
- zamenjava uvoženega materiala z domačim, enake kvalitete;
- pridobitev ustrežnejših dobaviteljev;
- zmanjšanje stroškov transporta;
- prodaja nekurantne robe in delov;
- prodaja prostih kapacitet;
- ureditev skladišča materiala, polproizvodov in gotovih proizvodov;
- izboljšanje evidence v skladišču;
- izboljšanje propagande in reklame;
- zmanjšanje zalog materiala in gotovih proizvodov zaradi angažiranja posameznikov ali skupine;
- domiselno zbiranje podatkov zaradi obdelave tržišča;
- izboljšave pri raziskavah tržišča;
- organizirano zbiranje informacij o konkurenčnih podjetjih;
- prihranki pri raznih taksah itd.

Inovacije kadrovske splošne narave:

- uvajanje modernih metod za sprejem delavcev;
- domiselno organizirano spremljanje lastnosti delavcev;
- izdajanje kvalitetnejših splošnih in strokovnih informacij;
- vnašanje humanejših odnosov;
- organiziranje strokovnih in poljudnih predavanj;
- realiziranje raznih študij, ki se nanašajo na možnost doseganja višjega standarda;
- izboljšanje upravljanja na osnovi sodelovanja;
- oživiljanje notranje propagande;
- izboljšave v zvezi s tovarniškim glasilom itd.

Inovacije s področja varnosti pri delu:

— izboljšave pri razsvetljavi delovnih prostorov, delovnih mest itd.;

— izboljšave za zmanjšanje ropota — zvočne zaščite raznovrstnih strojev in naprav;

— izboljšanje raznih sredstev in opreme za osebno varnost;

— ureditev raznih električnih priključkov, mejnih stikal za ustavitev delovnih priprav v sili ipd.;

— izboljšave pri preusmeritvi pnevmatskega in verižnega transporta;

— dopolnilna zaščita strojev in naprav, na primer na stiskalnicah, vlečnih strojih, zaščita vztrajnikov itd.;

— smotrna uporaba zaščitnih sredstev;

— razne zaščite ročnih delovnih orodij;

— druge zaščite, kot npr. ureditev varovalnih mrež, varnostnih obešal, vpenjalnih glav na brusilni stroj;

— izboljšave pri toplotnih izolacijah, izolacije proti sevanju itd.

Našteto ne predstavlja vseh možnosti, temveč je le del tega, kar nam ponuja delovno okolje. Domiselni inovatorji področja dan za dnem dopolnjujejo in širijo, saj je ob zadostni iznajdljivosti in zagnanosti mogoče pravzaprav pri vsakem delu narediti še več in bolje, ali lažje in enostavneje, če se je človek le pripravljen spoprijeti s problemom.

POSTOPEK OBRAVNAVE INOVACIJSKIH PREDLOGOV

Inovacijski predlog predlagatelj prijavi običajno na posebnem formularju, ki ga lahko pošlje ali pa osebno prinese v oddelek za inovacije, kjer formular tudi dobi. Formular je potreben predvsem zaradi tega, da avtor poleg inovacije opiše tudi ostale podatke, ki jih služba potrebuje pri nadaljnji obravnavi. Oddelek je v nekdanjih prostorih OTK v Štorah I.

Ce predlagatelj nima možnosti sestaviti prijave, mu je dolžan pomagati vodja organizacijske enote, v kateri predlagatelj dela (delovodja, vodja oddelka...). Poma-ga mu lahko tudi analitik za inovacije (tel. 332).

V predlogu mora avtor navesti svoje osebne podatke, z nekaj stavki označiti staro stanje in pomanjkljivosti, kratko opisati predlagano izboljšano stanje in prednosti, po možnosti pa še doda, na osnovi česa bi se po njegovem mnenju lahko izračunal prihranek. Če je potrebno, priloži tudi skice ali načrte.

Predlagatelj lahko prijavi predlog kot že izveden, ki že daje rezultate oz. deluje (najkasneje v dveh letih po realizaciji), kot izdelan predlog, ki se ga lahko izvede, ali kot idejo, ki jo je potrebno pred izvedbo še dodelati.

Diplomsko delo se ne obravnava kot inovacija; vendar avtor lahko prijavi po-

samezne, za železarno nove rešitve, zajete v njem.

V oddelku za inovacije dobi predlog svojo evidenčno številko, analitik ga preuči, se posvetuje s predlagateljem o morebitnih nejasnostih in primerja s podobnimi, že prijavljenimi predlogi. Analitik nato določi osebe, ki predlog strokovno ocenijo in navedejo svoje mnenje o prednostih in pomanjkljivostih predloga, iznajdljivosti, ekonomski upravičenosti, predlagajo faktor ustvaritvene sposobnosti itd.

Vsi podatki se potem zberejo v oddelku za inovacije, kjer se proučijo in kontrolirajo. Nato jih pošljemo v obravnavo ustreznih komisiji TOZD ali DS, kjer naj bi se, ali se predlog že uporablja.

Sejam komisij prisostvuje analitik za inovacije in član centralne komisije za inovacije. Tudi avtorji imajo pravico, da so prisotni na sejah, na katerih se obravnavajo njihovi predlogi.

Komisija predloge obravnava in na osnovi samoupravnega sporazuma o inovacijah v slovenskih železarnah in zbranih strokovnih mnenj določi, ali je predlog sprejet ali ne, potrdi ali zavrne prikaz izračuna prihrankov, določi faktor ustvaritvene sposobnosti, število posebnih nadomestil, ki pripadajo predlagatelju, višino pavšalnega nadomestila, če se odloči zanj in stroškovno mesto, ki ga inovacijski predlog bremeni.

V primeru, da predlog še ni izveden, komisija odloča o izvedbi.

Ce predlog komisija zavrne, avtor pa se s sklepom ne strinja, se lahko pritoži. Pritožbo lahko pošlje v oddelek za inovacije; če želi, se lahko osebno zglesi pri analitiku. Pritožbo obravnava delavski svet TOZD ali DS, ki po potrebi določi posebno strokovno komisijo za ponovno proučitev predloga.

Komisija pošlje zapisnik o sprejetih sklepih in gradivo obravnavanih predlogov nazaj v oddelek za inovacije, kjer se arhivira in na osnovi prihrankov izračuna posebno nadomestilo, kadar je to potrebno. Ce je inovacija pozitivno ocenjena, v delovni skupnosti za kadre in splošne zadeve izdajo odločbo. Izvode prejmejo predlagatelj, oddelek za inovacije, kadrovska služba ter obračunska služba, ki na osnovi odločbe izplača predlagatelju nadomestilo.

Enkratno posebno nadomestilo pripada avtorju, kadar gre za enkratni prihranek in za predloge, ki so v uporabi do dveh let oziroma za koristne predloge. Za predloge, ki so v uporabi tri do pet let, pripadata avtorju dve posebni nadomestili; za predloge, ki so v uporabi nad pet let, pa tri.

Prvo posebno nadomestilo se izračuna na osnovi enkratnega prihranka oz. na osnovi prihranka, ki ga daje inovacija v prvem letu uporabe. Drugo posebno na-

domestilo se izračuna na osnovi povprečnega prihranka drugega in tretjega leta uporabe, tretje pa se izračuna na osnovi četrtega in petega leta.

Višine posebnih nadomestil so različne. Najnižji znesek, ki ga avtor lahko po samoupravnem sporazumu o inovacijah v SZ dobi, je 300 din, najvišji pa je dejansko odvisen samo od prihranka, doseženega z inovacijo in faktorja ustvaritvene sposobnosti. S slednjim je opredeljeno, ali je inovacija izvedena na ožjem ali širšem področju predlagatelja, ali celo izven njegovega strokovnega področja in ali je izvedena z že znanimi, izvirnimi ali pa popolnoma novimi rešitvami.

TABELA 1

Letni čisti prihranek (čisti dohodek)		Višina posebnega nadomestila	
do	5.000 din	16 % (najmanj 300 din)	
od	5.000 do 20.000 din	800 + 15 %	od vrednosti nad 5.000 din
od	20.000 do 50.000 din	3.050 + 14 %	od vrednosti nad 20.000 din
od	50.000 do 100.000 din	7.7250 + 13 %	od vrednosti nad 50.000 din
od	100.000 do 200.000 din	13.750 + 12 %	od vrednosti nad 100.000 din
od	200.000 do 300.000 din	25.750 + 10 %	od vrednosti nad 200.000 din
od	300.000 do 500.000 din	35.750 + 7 %	od vrednosti nad 300.000 din
od	500.000 do 700.000 din	49.750 + 4 %	od vrednosti nad 500.000 din
od	700.000 do 1.000.000 din	57.750 + 3 %	od vrednosti nad 700.000 din
od	1.000.000 do 5.000.000 din	66.750 + 2 %	od vrednosti nad 1.000.000 din
od	5.000.000 do 10.000.000 din	146.750 + 1 %	od vrednosti nad 5.000.000 din
nad	10.000.000 din	196.750 + 0,5 %	od vrednosti nad 10.000.000 din

TABELA 2

FAKTORJI USTVARITVENE SPOSOBNOSTI

Odmik področja izboljšanja od ožjega delovnega področja predlagatelja	Stopnja novosti	Že znano	Izboljšava z znanimi rešitvami	Izboljšava z izvirnimi rešitvami	Popolnoma novo
		1	2	3	4
a) Ožje strokovno področje predlagatelja		0,1	0,4	0,7	1,0
b) Širše strokovno področje predlagatelja		0,2	0,5	0,8	1,1
c) Izboljšava izven strokov. podr. predlag.		0,3	0,6	0,9	1,2

1. Stopnja razvoja

a) Že znano

Pod to stopnjo prištevamo uvedbo že znanih postopkov, strojev ali naprav iz iste ali drugih organizacij.

b) Izboljšava z znanimi rešitvami

Pod to stopnjo prištevamo izboljšave postopkov, strojev in naprav z rešitvami oziroma predmeti iz literature ali drugih virov.

c) Izboljšava z izvirnimi rešitvami

Pod to stopnjo prištevamo izboljšave postopkov, strojev in naprav z izvirnimi rešitvami in znanimi predmeti.

d) Popolnoma novo

Pod to stopnjo prištevamo popolnoma nove, doslej neznanе rešitve tehničnih problemov, ki morajo izpolnjevati pogoje za pridobitev patenta.

2. Stopnja izboljšanja glede na delovno področje predlagatelja

a) S to stopnjo se ocenjujejo avtorji, ki so dosegli izboljšavo v okviru svojega strokovnega področja.

b) S to stopnjo se ocenjujejo avtorji, ki so izboljšali nek postopek, stroj ali napravo s širšega strokovnega področja.

c) S to stopnjo se ocenjujejo avtorji, ki so izboljšali nek postopek, stroj ali na-

pravo na drugem delovnem oziroma strokovnem področju.

Vzemimo, da je po prvem letu uporabe inovacije ugotovljen prihranek v višini 40.000 din, faktor ustvaritvene sposobnosti pa je 2 b. V tabeli 1 v tretji vrsti odčitamo, da pripada za prihranek od 20.000 din do 50.000 din posebno nadomestilo 3.050 din + 14 % od vrednosti nad 20.000 din.

Torej imamo:

$$3.050 + 14 \% \text{ od } 20.000 = 3.050 + 2.800 = 5.850$$

Dobljeni rezultat pomnožimo še s faktorjem ustvaritvene sposobnosti 0,5, ki ga najdemo v tabeli 2:

$$5.850 \times 0,5 = 2.925 \text{ din}$$

Torej znaša prvo posebno nadomestilo, ki pripada avtorju po prvem letu uporabe predloga, 2.925 din.

Če pripada avtorju več posebnih nadomestil (dve ali tri), se vsako izračuna na podoben način.

NAGRAJEVANJE NAJPRIZADEVNEJŠIH INOVATORJEV

Društvo izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav ZS najprizadevnejše inovatorje vsako leto še posebej nagradi.

Z nagrado »Inovator leta« nagradi inovatorja, ki v obravnavanem letu z eno ali več inovacijami prihrani največ. Pri ocenjevanju se upoštevajo izračuni prihrankov za prvo obračunsko obdobje, ki jih potrdijo ustrezni samoupravni organi. Če ima več inovatorjev enak znesek prihrankov, prejme nagrado tisti, ki ima za obravnavane predloge višji seštevek faktorjev ustvaritvene sposobnosti.

Z nagrado »Najuspešnejši inovator z netehničnega področja« nagradi inovatorja, ki z eno ali več inovacijami v obravnavanem letu prihrani največ na netehničnem področju (organizacija, komerciala, finance, varnost pri delu itd.). Če prihrankov ni moč izračunati, se upoštevajo kriteriji kot so koristnost, izvirnost itd.

Z nagrado »Množični inovator« pa DIATI vsako leto nagradi inovatorja, ki ima v obravnavanem letu največ sprejetih inovacij.

Višina nagrade »Inovator leta« znaša dva, ostali dve pa po en povprečni mesečni OD na delavca v naši železarni iz preteklega leta.

PRIMERI OBRAVNAVANIH IN SPREJETIH INOVACIJ

V nadaljevanju so opisani nekateri sprejeti predlogi iz prakse inovatorjev naše železarne. Vsi primeri posegajo na tehnično-tehnološko področje.

S podaljšanjem obratovanja kupolk je prišlo do večje obrabe mase na pretočnem kanalu v sifonu, ki vodi iz talilnika

kupolke v glavni sifon. Sifon je bil ravno na tem mestu najbolj zožen, zato je prišlo skoraj vsak dan do preboja taline, kar je povzročalo zastoje in izpade proizvodnje. Ker naša domača masa ni najprimernejša za visoke temperature in pritiske, uvoz pa je omejen, je bilo na predlog inovatorja izdelano novo ogrodje sifona, tako da je možno ob pretočnem kanalu nabiti debelejšo steno mase in vstaviti izolacijsko opeko. Pri novi izvedbi ni več prebojev taline in tako tudi zastojev ni več.

— 0 —

Pri čiščenju večjega zobnika z ulitimi zobmi je bilo potrebno odstraniti pripečeni pesek med zobmi. Ker delavec ni imel ustrezne krožne krtače, si jo je na domisel in enostaven način izdelal sam, s tem pa tudi skrajšal delovni postopek.

— 0 —

Pri prenašanju elektrod za električno obločno peč v jeklarni so delavci uporabljali verigo s tovarniško zavarovanim kavljem. Odpenjanje kavlja na peči je bilo težavno in nevarno. Delavci so za lažje delo uničevali varovalo in delali brez njega, kar je bilo sicer lažje, vendar še nevarnejše. Inovator je na kavelj pritril vrtljivi vzvod, na eni strani izveden kot protitež, ki z drugo polovico zapira kavelj. Odpiranje je po novem enostavno, z drogom, brez plezanja po elektrodnih ročicah.

— 0 —

Ventili za regulacijo hlajenja škarij na konti napravi so bil prvotno nameščeni pod progo nad prečnim kanalom, ki je bil sorazmerno nepregleden in nedostopen. Na predlog inovatorja so ventile predstavili tako, da je možno opazovati hlajenje in ga v kratkem času tudi primerno regulirati.

— 0 —

V času zimskega obratovanja parnih kotlov, ki traja pet mesecev, so se pojavile težave pri pripravi napajalne vode. Mehčanje vode je bilo namreč kljub pravilnemu doziranju mehčalnega sredstva nepopolno. Inovatorja sta s pomočjo literature in preizkusov ugotovila, da se lahko problem odpravi s segrevanjem napajalne vode do določene temperature. Z vgraditvijo ustreznega parno ogrevanega protitočnika sta problem povsem odpravila.

— 0 —

V elektrojeklarni je prihajalo do problemov pri vodnohlajenih kablilih. Pretok vode je bil namreč zaradi vsebnosti blata v hladilni vodi preslab, posledica tega pa nenormalno segrevanje kablov, zaradi česar se je skrajšala njihova življenjska doba. Skupina inovatorjev je zato vgradila ventile za kombinirano čiščenje z mešanico voda—zrak. Z občasnim čiščenjem se je življenjska doba kablov znatno podaljšala.

Na TH peči je prihajalo do prehitrega odgorevanja prebodne odprtine, zaradi česar je prišlo večkrat do zastojev. Inovator je z uvedbo vpihovanja plavžnega plina, ki ne vsebuje kisika, dosegel hlajenje in obenem preprečil odgorevanje odprtine ter tako znatno prispeval k nemotnemu obratovanju.

— 0 —

Originalno vpenjalo za frezalno glavo v mehanični delavnici ni omogočalo točnega rezkanja, kadar so bile uporabljene večje frezalne glave. Po zamisli inovatorja je bilo skonstruirano ustrezno frezalo, s katerim je omogočeno optimalno izkoriščanje zmogljivosti stroja in doseganje konstantne točnosti obdelave.

— 0 —

Pri rezkanju zagozdnih utorov na valjih določene dolžine je prihajalo do neenakomerne obremenitve delovne mize in vodil. Na predlog inovatorja je bil izdelan podporni steber z vrtljivim valjčkom, ki ga je možno nastaviti na poljubno višino. Z njegovo uporabo je zagotovljena enakomerna obremenitev in obraba pri različnih dimenzijah valjev.

— 0 —

V elektrojeklarni so bila za rezanje pravega reza jekla od slepih gredic in za odmik kaset montirana končna stikala, nabavljena iz uvoza. Večkrat je prihajalo do lomov izklopilnih ročic, poškodb mehanizma stikal in pregretja priključnih kablov. Inovator je zato preuredil sistem pritrditve stikal, montiral nova stikala, poenostavil vhod regulacije in z novimi izklopilnimi mehanizmi dosegel enostavno nastavitve potrebne premika stikal, skrajšanje časa potrebnega za nastavitve, preprečil pregorevanje priključnih kablov in tako zmanjšal stroške vzdrževanja.

— 0 —

Na pnevmatskem krmilju pri formarskih strojih MALCUM SPL 300 v Livarni II so bili izpustno-sesalni ventili brez filtrov. Vsesavanje nečistega zraka, pomešanega s peskom, je povzročalo težke poškodbe celotnega pnevmatskega sistema. Inovator je z vgraditvijo filtrov preprečil vstop peska v instalacijo in s tem zmanjšal pogostnost okvar stroja.

DRUŠTVO DIATI

Inovatorji so v naši železarni povezani v društvo izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav — DIATI. Namen društva je spodbujanje in razvijanje inventivne dejavnosti v vseh njenih oblikah ter povezovanje in usmerjanje dejavnosti inovatorjev v naši delovni organizaciji. DIATI med ostalim prireja različne razstave dosežkov inovatorjev, skrbi za sodelovanje na raznih republiških in zveznih razstavah, organizira predavanja s področja inventivne dejavnosti, prireja strokovne eks-

kurzije itd. Pomebna naloga društva je tudi zastopanje strokovnih in materialnih interesov članov.

Redni član društva je lahko vsak član kolektiva, ki ima potrjeno inovacijo. Pod določenimi pogoji lahko redni član postane tudi vsak občan, ki se ukvarja z izumiteljskim delom.

Pravice rednega člana so:

- da dobi člansko izkaznico DIATI,
- da voli in da je voljen v vse organe društva,
- da je obveščen o problemih in delu društva in njegovih organov,
- da sodeluje pri delu organov društva,
- da daje predloge in mnenja o vseh vprašanjih, ki spadajo v pristojnost društva,
- da je pod enakimi pogoji deležen vseh pridobitev in ugodnosti, ki jih daje društvo svojim članom,
- da sodeluje pri družbenih in strokovnih manifestacijah društva,
- častni član društva je glede pravic izenačen z rednim članom,
- da sprejema nagrade in pohvale za delo v društvu ter za dosežene uspehe.

Obveznosti rednega člana so:

- da sodeluje pri uresničevanju ciljev in nalog društva,
- da aktivno sodeluje v delu svoje organizacije,
- da sodeluje na tekmovanjih in drugih prireditvah društva,
- da spoštuje pravila, določbe in sklepe organov društva,
- da z osebnim prizadevanjem in vzorom pripomore k uresnitvi delovnega programa društva,
- da se strokovno izpopolnjuje,
- da skrbi za objekte, opremo in druga sredstva, s katerimi razpolaga društvo.

NEKATERI POMEMBNEJŠI ČLENI IZ SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O INOVACIJAH V SZ

5. člen

Izum, tehnično izboljšavo oziroma koristni predlog skladno s tem sporazumom ima pravico predlagati vsak delavec SZ.

6. člen

Samoupravni sporazum se uporablja obvezno pri vseh izumih, tehničnih izboljšavah oziroma koristnih predlogih, ustvarjenih v SZ. Ti so:

1. Če je prišlo do njih v času, ko je izumitelj ali avtor sklenil delovno razmerje v katerikoli temeljni organizaciji SZ, predlog pa je v neposredni zvezi z njegovim delom v taki temeljni organizaciji.

2. Če je prišlo do njih v šestih mesecih, odkar je izumitelj ali avtor sklenil delovno razmerje v drugi temeljni organizaciji

SZ in je bilo delo v neposredni zvezi s prejšnjim delom delavca v temeljni organizaciji.

3. Tudi za avtorja izven SZ, če je predlog za temeljno organizacijo SZ koristen in sprejemljiv. 19. člen

Če samoupravni organ predvideva, da bo predlog koristen, obvesti predlagatelja, naj začne z delom.

V primeru, ko se predlog lahko realizira samo z delom avtorja, je vodja organizacijske enote, v kateri naj se predlog realizira, dolžan omogočiti izvedbo predloga.

V primeru, ko avtor sam ne more realizirati predloga, mu je dolžan pomagati vodja organizacijske enote, v kateri se delo izvaja in po potrebi pri realizaciji predloga angažirati tudi druge delavce ali pa predlog predložiti v realizacijo prek projektne organizacije. Za izvedbo je odgovoren vodja organizacijske enote ali vodja projektne organizacije.

Vodja organizacijske enote, v kateri se predlog realizira, je dolžan oskrbeti spremljanje stroškov za izvedbo predloga, razen v primeru, ko se predlog izvaja prek projektne organizacije.

24. člen

Vsak izumitelj, avtor tehnične izboljšave oz. koristnega predloga ima pravico pritožbe v roku 30 dni na pristojni organ, kar je določeno z odločbo. Pritožba ne zadrži izvršitve odločbe.

25. člen

Za izume, ustvarjene v temeljni organizaciji SZ, veljajo določbe zakona o patentih in tehničnih izboljšavah.

O izumu, ustvarjenem v temeljni organizaciji in o njegovih bistvenih tehničnih prednostih, mora izumitelj takoj pisмено obvestiti pristojni organ temeljne oz. delovne organizacije.

Temeljna oz. delovna organizacija mora takoj pisмено potrditi izumitelju prejem njegovega obvestila.

Izumitelj in organizacija morata varovati izum v tajnosti do vložitve prijave za pridobitev patenta.

Vzajemne pravice in obveznosti izumitelja in temeljne organizacije, v kateri je bil ustvarjen izum, se uredijo s pogodbo.

Če ne pride do sklenitve pogodbe ali če ni v pogodbi drugače določeno, ima pravico pridobiti patent organizacija, če pa je ta noče uporabiti, ima pravico pridobiti patent izumitelj.

Temeljna oz. delovna organizacija mora v treh mesecih od dneva, ko prejme obvestilo o izumu, izjaviti, ali namerava uporabiti svojo pravico do pridobitve patenta.

Če izumitelj ne obvesti temeljne organizacije oz. delovne organizacije o izumu, se šteje rok iz prejšnjega odstavka od dneva, ko organizacija izve za izum.

Pravico dobiti patent ima izumitelj tudi tedaj, če organizacija v treh mesecih od dneva, ko je izjavila, da namerava uporabiti pravico do pridobitve patenta, ne vloži prijave.

S pogodbo med organizacijo in izumiteljem se uredi tudi vprašanje zavarovanja izuma v tujini.

Temeljna oz. delovna organizacija, ki dobi patent, mora plačati izumitelju pravično nadomestilo.

Temeljna organizacija mora plačati posebno nadomestilo tudi tedaj, kadar začne izkoriščati izum pred pridobitvijo patenta.

Posebno nadomestilo iz prejšnjih dveh odstavkov tega člena se določi sporazumno; če se ne določi sporazumno, mora temeljna oz. delovna organizacija v enem mesecu od izumiteljeve zahteve predlagati, naj jo odmeri pristojno sodišče.

Pri odmeri posebnega nadomestila upošteva sodišče zlasti: tehnični in gospodarski pomen izuma, koristi, ki jih organizacija lahko doseže z uporabo izuma, vrednost sredstev, ki jih je organizacija vložila v ustvaritev izuma, delež izumitelja pri izumu, okoliščino, ali je bilo delo na izumu redno delo izumitelja v temeljni organizaciji ter druge okoliščine, ki so pomembne za odmero posebnega nadomestila.

27. člen

Delovna dolžnost je v bistvu opravljanje vseh tistih aktivnosti, ki jih od delavca pričakujemo. Aktivnosti so opredeljene v katalogu del, oziroma nalog. Vsak delavec mora dobiti program za svojo nalogo, imeti mora definirane cilje, ki naj jih doseže.

Inventivna dejavnost obsega vse tiste predloge delavcev, za katere niso bile izdane delovne zadolžitve oziroma obveznosti in tiste, ki presegajo pričakovanja izdanih nalog

31. člen

Pri realiziranih pomembnejših izumih ali tehničnih izboljšavah se lahko avtorju izplača akontacija, po preteku enega leta pa še razlika. Akontacija ne sme biti večja kot 60 % predračunskega posebnega nadomestila.

36. člen

Poleg posebnih nadomestil in nagrad lahko samoupravni organ predlaga, da se posebno uspešnim avtorjem nudijo v skladu z drugimi samoupravnimi splošnimi akti še naslednje ugodnosti:

- izreden plačan dopust,
- podelitev štipendije za reden ali izreden študij,
- odobritev službenega potovanja po domovini ali v inozemstvo z izključno nalogo izpopolnjevanja v svoji stroki,
- razporeditev na odgovornejše oziroma zahtevnejše delo itd.